

HOMURTULARI ÇIĞLIĞA, ÖFKEYİ HAREKETE DÖNÜŞTÜRELİM!

Devletin çok yönlü ve boyutlu bir kriz içinde, bölgesel savaş eğiliminin örgütlendiği ve parçası olduğu bir süreç yaşanmaktadır. Kurlsızlığın yolsuzluk ve mafyatik ilişkilerle beslendiği, klikler arasındaki mücadele ve kliklerin kendi iç mücadelesinin de keskinleştiği bir politik iklim vardır.

özgür gelecek için
Yeni Demokrasi

4 EYLÜL - 18 EYLÜL • SAYI: 169 • FİYAT: 20 TL • ISSN: 2630-5526

gazetesi

Büyük Çalkantılara Karşı HALKIN SAVAŞINI KUŞAN

GÜNCEL

6

KÜRTÇEYE VE KÜRTLERE TAHAMMÜL EDEMEYEN ZİHNİYET

Kürt diline, kültürüne, politik kimliğine yönelik resmi ve sivil faşist saldırılar işçilerin fiziki saldırıya uğraması ve tutuklanmasına kadar genişletildi. Bu tür saldırılar kuşkusuz yeni bir şey değildir. Dünden bugüne hayata geçirilen bir baskı yöntemidir. Şoven histeriyi diri tutmanın aracı durumundadır.

ANALİZ

16

AFRİKA'DA ARABASI ÇAMURA SAPLANAN FRANSA VE ABD

Emperyalistlerin Afrika'daki yeni konumlanma hamlelerinin en büyük etkisinin Fransa aleyhinde geliştiğine kuşku yoktur. Afrika, Fransız emperyalizminin en büyük pazar özelliğini koruyor olsa da gelişmeler bu pazarın gün geçtikçe küçüldüğünü de gözler önüne sermektedir.

SAYFA 12-13

KOLEKTİF DOĞRULTU

Tarımda Yarı Feodal İlişkilerin Temel Dayanağı: Küçük Üretim-III

İzmir'de Partizan'a 1 Mayıs Operasyonu

İzmir'de polis tarafından 1 Eylül'de gerçekleştirilen ev baskınlarında çok sayıda kişi gözaltına alındı.

Ev baskınlarında aralarında PSAKD Genel Başkan Yardımcısı Hasan Gülüm ve 5 Partizan okurunun da olduğu toplam 10 kişi gözaltına alındı.

Operasyona İbrahim Kaypakkaya silüetli Partizan flaması ve yeleği giymek, 1 Mayıs'ta Partizan kortejinde yürümek gerekçe yapıldı. Gözaltına alınan 10 kişinin bu nedenle "örgüt propagandası" yaptığı iddia edildi.

ALEVİ DERNEKLERİ AÇIKLAMA YAPTI

Gözaltı saldırılarına karşı PSAKD Ataşehir Şubesi İstanbul 1 Mayıs Mahallesi'nde Emek Pastanesi önünde basın açıklaması gerçekleştirdi.

Açıklama öncesi polis caddeyi abluka altına aldı. Caddeye gözaltı araçları ve çevik kuvvet polisleriyle yığınak yapıldı.

Alevi Bektaşî Federasyonu, Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu, Avustralya Alevi Bektaşî Federasyonu, Türkiye Alevi

Federasyonu, Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfı, Alevi Kültür Dernekleri ve Pir Sultan Abdal Kültür Derneği'nin ortak basın açıklaması okundu.

Alevi kurumların ortak basın açıklamasını PSAKD Genel Basın Yayın Sekreteri Hüseyin Ağçal okudu. Ağçal, "Sizin

zulmünüzü tanıyoruz, ülkeyi bir korku ikliminin içine sürüklemeye çalıştığınızı görüyoruz. Siz gerilimden ve inkardan beslenen bir avuç muktedir, şunu bilin ki baskı, yalan ve hilelerinizle teslim alamayacaksınız. Alevilerin saraylara biat ettiğini tarih yazmamıştır." dedi.

Basın açıklaması "Gözaltılar, Tutuklamalar, Baskılar Bizi Yıldırılmaz!" sloganıyla son buldu.

"4 AY YURT DIŞINA ÇIKIŞ YASAĞI" VERİLDİ

Gözaltında tutulan 10 kişi polis ifadelerinin ardından nöbetçi savcılığa çıkarıldı. Savcılıktaki ifadelerinin ardından adli kontrol tedbiri talebiyle mahkemeye sevk edilen 10 kişi hakkında "4 ay yurt dışına çıkış yasağı" verildi.

Enternasyonal Yaz Kampı Belçika'da gerçekleştirildi

Anti emperyalist, anti faşist güçlerin örgütlediği "Enternasyonal Yaz Kampı" Belçika'da gerçekleştirildi.

Dünyanın farklı coğrafyalarından anti emperyalist ve anti faşist güçlerin yer aldığı "Enternasyonal Yaz Kampı"nda katılımcılar tarafından sınıf mücadelesinin çeşitli sorunları ve dünyada yaşanan gelişmeler üzerine çeşitli konu başlıkları altında interaktif toplantılar düzenlendi.

Filistin ulusal kurtuluş mücadelesi, Anti Emperyalist Lig'in kuruluş çalışmaları, anti emperyalist ve anti faşist güçleri ilgilendiren konular hakkında sunum ve tartışmalar yapıldı.

Fransa'da 40 yıldır tutsaklığı devam eden Georges Abdallah ile dayanışma

Enternasyonal Yaz Kampı'nın önemli gündemleri içerisinde yer aldı. Çeşitli konulara ilişkin politik verimin artırılabilmesi ve tartışmaları daha derinleştirebilmek için "çalışma atölyeleri" oluşturuldu.

Ortak kültürel ve sportif etkinliklerin kamp bileşenlerinin daha fazla kaynaşmasını sağlarken aynı zamanda farklı ülkelerin kültürlerini daha yakından tanımalarına da hizmet etti.

Enternasyonal dayanışma ve enternasyonal yoldaşlık ilişkilerinin çok güçlü olarak kendisini hissettirdiği Enternasyonal Yaz Kampı başlangıçta planlanan tüm hedeflerine ulaşarak başarıyla sonuçlandırıldı.

Gezi şehitlerini anan tutsaklara disiplin cezası

Gezi İsyanının yıl dönümünde Marmara Kapalı Hapishanesinde anma etkinliği yapan, aralarında 4 Tutsak Partizanın da olduğu 10 tutsağa disiplin cezası verildi.

Hapishanelerde tutsaklara yönelik saldırılar devam ediyor. Tutsakların bütün faaliyetleri ve yaşam alanları daraltılmaya çalışılıyor. Son olarak Marmara Hapishanesinde tutsaklara anma yaptıkları gerekçesiyle disiplin cezası verildi.

Tutsak Partizanlar Cem Karakuş, Durmuş Er, Nihat Konak ve Ünal Yiğit'in de aralarında olduğu siyasi tutsaklar Ali Hüseyin Acar, Cemalettin Apa, Mert Unay, Ömer Faruk Taştan, Sıtkı Güngör, Umit Deniz hakkında Marmara Kapalı Hapishanesi idaresi tarafından disiplin

cezası verildi.

Tutsaklar, haklarında verilen iletişim araçlarından yoksun bırakma, ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma şeklindeki disiplin cezaları üzerine infaz hakimliğine başvuru yaptılar. Ancak başvurularının reddine karar verildi.

Marmara Kapalı Hapishanesi idaresinin tutsakları yıldırma politikası olarak kullandığı "cezalandırma" yöntemleri arasında hücre baskınları, iletişim yasakları, görüşçü yasakları, kitap yasakları, spora çıkarmama da bulunuyor. Geçtiğimiz aylarda 2+2 ay olmak üzere toplam 4 ay görüş yasağı alan Tutsak Partizanlar 2 aydır görüş haklarını kullanamıyorlar. Bu cezaıyla birlikte iletişim ve görüş hakları gasp edilmeye devam edecek.

POLİTİK GÜNDEM

HOMURTULARI ÇIĞLIĞA, ÖFKEYİ HAREKETE DÖNÜŞTÜRELİM!

Emperyalistlerin ekonomik alanda sürdürdüğü mücadelenin boyutu kriz derinleştikçe ve pazar alanlarında sorun büyüdükçe artmaktadır. Bu ise onları durmaksızın savaş tertiplemeye, kışkırtmalara sürüklemektedir. Emperyalist ittifakların içinde ve her emperyalist gücün klikleri arasında yakın tehdit ve uzak tehdit tartışmaları, buna uygun konumlanma mücadelesi de keskinleşmektedir. ABD seçimleri bu eksene oturan tartışmaların tozu dumanı içindedir. Fransa, İngiltere, Almanya, İtalya'da da klik mücadelelerinin bir yanını bu oluşturmaktadır. Ekonomik kriz derinleştikçe, pastada küçülmeler yaşandıkça emperyalistler arası mücadele ve emperyalist ülkelerdeki klik mücadeleleri de büyümektedir. ABD'de suikast girişimi, köprüyü geçerken gerçekleşen aday değişikliği, tüm teamüllerin ve belirlenmiş kuralların geçersiz hale geldiği bir seçim yarışı içinde dümene kimin oturacağı ve pastadan büyük payı kimin kapacağı yarışı sürmektedir. Bu seçimlerde galip gelen kliğe bağlı olarak hem emperyalistler arası çelişkiler yeniden biçimlenebilecek hem de uşaklar devletlerin alacağı biçimlere dair eğilimler yön bulacaktır. Bir nevi egemenlerin gözü kulağı, beklentileri ve alacakları konum bu seçimlere odaklıdır.

Avrupa Parlamentosu seçimlerinden sonra Fransa, Macron'un dayatmasıyla üstelik olimpiyatlara hazırlık yapılırken erken seçim sürecine girdi. Yine, olimpiyatları Macron hükümet kurma görevini kendisinden beklenen biçimde keyfi davranarak seçim sonuçlarını umursamadan birinci gelen partiye vermeyip bir önceki hükümetin devam etmesini sağlayarak karşıladı. Sıkı kuralları ve disiplini şart koşan olimpiyatlara ev sahipliği yapan Fransa'nın politik hayatı kuralıslılığın ve belirsizliğin oluşturduğu bir krizin içindeydi. Şimdi birinci parti olan Yeni Halk Cephesi, kendisine verilmeyen hükümet kurma yetkisine karşı Cumhurbaşkanı'nın azlını talep eden bir mücadele süreci işletmeye hazırlanıyor. Macron ise kuralıslılığın "istikrar" için şart koşarak istediği hükümeti oluşturma peşinde. Fransa'da egemen kliklerin

mücadelesi keskinleşme seyrini sürdürürken kitlelerin öfkesinin ve tepkisinin sokakları daha da hareketlendireceği öngörülmektedir.

Almanya ve İngiltere göçmen karşıtlığıyla yükselen şoven-popülist akımların iç mücadelede aktörleşmesine paralel olarak göçmenlere yönelik düşmanlığı körükleyen düzenlemeler, toplumsal muhalefeti daha fazla baskı altına almaya dönen kısıtlayıcı saldırılarla devrededir. Diğer cephede ise Rusya'da Wagner kalkışmasıyla bir iç mücadelenin keskinliği kendini gösterdi. Uzayan Ukrayna savaşıyla içerde her şeyin süt liman gitmeye müsaade etmeyeceği açık. Ancak emperyalistlerin içerde yaşadığı mücadelelerin keskinliği her birinin devlet olarak sürece daha güçlü bir şekilde hazırlanma çabalarının bir sonucudur. Aynı zamanda bu durum, ekonomik ve politik krizin hangi düzeyde seyrettiğinin bir göstergesidir elbette. Nihayetinde tüm emperyalistlerin bu kriz içinde tüm klikleriyle birlikte hem fikir oldukları bir şey vardır: Savunma bütçelerini büyütme, silahlanmayı artırmak, savaş tertiplerine ve kışkırtıcılığına kendi çıkarları doğrultusunda enerjik bir şekilde müdahil olmaktır. Ukrayna'dan Filistin ve tüm Orta Doğu'ya, Afrika ve Kafkasya'ya kadar barutun kokusunun yayıldığı yerlerde küçülen pastadan büyük dilimi kapma mücadelesi, savaş tertipleri ve kışkırtıcılıkla sürmektedir.

Tüm bunların yanında emperyalistler halklara ekonomik krizin acı ilacını sorunsuz ve politik hengâme içinde yutturma peşindedir. Halkları enflasyonist kriz içinde günbegün yoksullaştırırken krize çare olarak emeklilik haklarından sosyal, sağlık ve eğitim haklarına kadar yeni düzenlemelerle kayba uğratma ve bunu kabul edilir hale getirme süreci işletmektedir. Halkların örgütsüzlüğü ve dağınıklığı, bir kurtuluş programı etrafında birleşip hareket oluşturmaması ise en büyük dayanakları ve rahatlık alanları olmaktadır. Bu durum onları daha fazla pervasızlaştırmakta ve kuralıslılığa sürüklemektedir. Zira her biri demokrasi oyunu olan sandık ve seçimle, kitleleri sistemlerin bekası için kliklerine yedeklemektedir. Reformist ve anayasalcı akımlar ise bu işin kolaylaştırıcı "sol" öğeleri olarak halkların bağımsız eylemini sabote ederek

sisteme bağlamaktadır.

ÇÜRÜMÜŞ EMPERYALİSTLERİN KOKUŞMUŞ UŞAĞI TC

Türk egemen sınıfları ise dünyanın bu gidişatının hiç kuşkusuz bir parçası olarak yerini almaktadır. Emperyalist ekonomik sistemin krizi, onun küçülen pastası bu sistemin pazar alanlarından biri olan Türkiye'de daha derinlikli ve güçlü bir şekilde kendini göstermektedir. Yarı sömürge, yarı feodal sosyoekonomik ilişkilerin getirdiği süregelen kriz hali böylesi dönemlerde daha fazla derinleşmekte ve koşullarda küçülen pastadan büyük dilimi kapma hirsından emekçilere acı ilacı afiyetle yutturma sonucu çıkmaktadır. Mehmet Şimşek'in dümenine oturduğu, sıkı bir mali disiplinle süreci karşılama görevi aldığı ekonomiden, vergi afları, vergilendirme tartışmaları, kamuda tasarruf, Merkez Bankası rezervlerini besleme, enflasyonla mücadele gibi lakırdılar arasında, IMF heyetinden övgüler alarak, kredi derecelendirme kuruluşlarından geçer notlar koparak, işçiye, emekçiye, emekliye paket paket saldırılar çıkmaktadır. Gün gün değil saat saat yoksullaşan, milyonlarca emekçinin resmi verilerle açlık sınırının altına çekilmesini sağlayan sonuçlar çıkmaktadır. Emekçiler için yıkımı içeren bu saldırılar da yine onlara bu durumu kabul ettirmeye dayalı, onları polarize eden tartışmalarla sürmektedir. Bir bütün olarak soyguncu ve vurguncu karakterli Türk komprador burjuvazisinin bir bölümü olan beşli çeteye "vergi affı" tartışması, Mehmet Şimşek'in memnuniyetsizlik ve istifa kulisleri ile gündeme sokulmakta ve halka cambaz oyunları izletilmektedir. "Vergi reformu" tartışmasıyla gündem yoğunlaşırken emekçilere yönelen saldırılar şu şekilde hayata geçiyor: Asgari ücretin yoksulluk sınırının altına düşmesi, kompradorların ucuz iş gücü ile tatlı kârlarla vurgunculuğa devam etmesi, ücretlerin bundan böyle ortaya çıkan enflasyonla değil hedeflenen enflasyonla belirlenecek olması, çiftçiye sübvansiyonların kaldırılması, emeklilik hakkının liğme liğme edilmesi, tarımda tohum alım fiyatının çıkan ürün fiyatından daha fazla olması, işten atılmaların sudan gerekçelerle gerçekleşmesinin önünün açık tutulması, dolaylı vergi

kalemlerinin çeşitlendirilmesi ve sürekli oranlarının artması ile devletin elini emekçilerin cebine daha fazla sokması, esnafın raftaki ürün fiyatından daha pahalıya toptancıdan alım yapması ve iflase sürüklenmesi, banka kredilerinin açık soyguna dönüşmesi... Tüm bunlara siyasal baskı ile eklenen gelişmeler de vurgulanmalıdır: Kürtçe müziğe dahi polis baskını, devlet eliyle Kürtlere yönelen sivil faşist linçler ve saldırılar, sanal medya paylaşımlarına tutuklama ve gözaltı saldırıları, fikir ve düşünce ifade etmenin suç kapsamını genişletme hali, 1 Mayıs operasyonlarının devam ettirilmesi, yasaların ve Anayasa'nın artık sisteme büyük bir gömlek olma hali ve Meclis'te bunun icra edilmesi, bizzat Tayyip Erdoğan kumandasında kuralıslılığın bir kurala dönüştürülmesi vs.

ACI İLACI YUTMAYALIM

Emekçiler, Kürt ulusu ve tüm ezilen kesimler için ekonomik ve siyasi olarak acı ilaç zorla yutturulurken rutin hale gelen egemenler arası mücadele konuları da eksik olmamaktadır. 30 Ağustos'ta mezun olan subayların yemin töreninde askeri vesayet ve darbe tartışması bunun tipik bir örneğidir. Cumhuriyetçilik-Osmanlılık, laiklik-şeriatçılık, askeri vesayet-sivil vesayet gibi kitleleri saflaştırma, kayıkcı kavgasının bir parçası haline getirme kavgası durmaksızın sürüyor. Kuşkusuz egemen kliklerin keskinleşen mücadelesinin bir parçasıdır bu durum. Ancak asıl mesele örgütsüz, dağınık olan kitlelerin yaşadığı esaslı sorunları, gündemleri yerine kendilerini güç haline getirmenin ya da güçlerini korumak için onları bir dolgu malzemesi yapmanın yolunun örgütlenmesidir. Sesi çıkmayan, gerçek sorunlarını duyuramayan, öfkesi ve tepkisi arşı aşmış halkın, bu gündemler etrafında birleşmesini, tartışanları izlemesini ve bunun etrafında dönmesini ve faşist klikler etrafında saflaşmasını hedefleyen bir mücadele yaşanmaktadır. Müdahale edilmesi gereken ise budur.

Egemen sınıfların emekçi sınıfları çökerten, boğan, hayatı yaşanmaz kılan saldırıları söz konusudur. Daha da önemlisi buna karşı lokal, parçalı, dağınık da olsa gelişen tepkilerin ortaya çıkıyor olmasıdır. Hak-İş, Türk-İş,

DİSK gibi artık gerici kliklerin uzantısı haline gelmiş, işçi sınıfını mücadeleye çizgiden uzaklaştırmaya yemin etmiş ve bunu örgütlü şekilde organize eden sarı sendikaların dahi gelişen tepkilere gözünü kapatamaz hale gelmesi söz konusudur. Bu durum onları “duyarlı” kılıp, makyajlarını tazelemeye mecbur bırakmıştır. Üç sendika zorunlu olarak “haklarımız için...” temalı mitingler yapmaya karar verme noktasındadır. Bunun ötesinde depo, liman, tersane, deniz, nakliye, tekstil, gıda, maden vs. sektörlerinde direnişler yaşanmaktadır. Yaşanan hak gaspları, sendikalaşma, iş güvenliği, çalışma şartları, ekonomik kayıplar ve işten atmalara karşı işçiler direnişe geçmiş, mücadelelerini kararlı bir şekilde göstermiştir. İşçi ve emekçiler cephesinde memnuniyetsizlik, öfke ve tepki büyümekte, bir harekete dönüşme eğilimi taşımaktadır.

Benzer şekilde artan ve büyüyen maliyetlere ve girdi fiyatlarının altında kalan fiyatlara karşı köylülerin tepkisinin açığa çıktığı bir tablo da vardır. Aksaray, Konya, Bilecik, Balıkesir, Maraş, Antep, İzmir, Uşak, Rize, Konya, Eskişehir, Yozgat, Burdur’da protesto dahil çeşitli eylemler

gerçekleşmiştir. Tarımda tefeci, tüccar ve banka soygununa bir de ürünlere belirlenen fiyatlar eklenmiştir. Büyük çaplı bir tasfiye, yokluğa ve yoksulluğa sürüklenme hali söz konusudur.

YENİ EĞİTİM YILI VE ÇALINAN GELECEK!

Yeni eğitim yılına girerken ilkokuldan üniversiteye kadar tüm eğitim alanındaki sınav sistemiyle ortadan kaldırılan fırsat eşitliğine tepkiler daha fazla büyümektedir. Ancak daha da endişe veren şey eğitimin yarattığı maliyetin, yükün büyüklüğüdür. Okul tercihinden yerleştirmeye, servis ücretlerinden okul araç gereçlerinin maliyetine, iltimastan rüşvet çarkına, okul yönetim anlayışından müfredata, barınma sorunundan eğitimin niteliğine kadar çok yönlü kaygılarla kuşatılmış bir eğitim sistemi gerçekliği vardır. Halkın çok ciddi tepkisi, memnuniyetsizliği, birikmiş kaygısı ve yoğunlaşan bir öfkesi söz konusudur. Homurtuların çılgına, öfkenin harekete dönüşme potansiyeli çok güçlüdür. Çürümüş ve kokuşmaya başlamış bir eğitim sistemi, geleceği belirsizlikle dolu bir süreci örgütlemektedir. Beklentisizlik

oluşturan bu durum hiç kuşkusuz kırılmalara gebe. Eğitim yılının başlama sırasıyla birlikte ortaya çıkacak çelişkilerin daha da büyüyeceği, maliyeti sürekli artan giderlerle baş edememe durumunun daha da ağırlaşacağı ortadadır. Çalınmış geleceğin bilincine varma hali hiç kuşkusuz tepkinin rotasını belirleyen bir durum oluşturur. Çökmüş, çökertilmiş bir eğitim, akademi alanı gerçekliği söz konusudur. Ekonomik, bilimsel, demokratik, akademik çelişkilerin yoğunlaştığı bu alanda yeni eğitim yılının aynı zamanda büyük bir mücadele potansiyelini bağrında taşıdığını unutmamak gerekir.

ÖFKEYİ HAREKETE ÇEVİR

Devletin çok yönlü ve boyutlu bir kriz içinde, bölgesel savaş eğiliminin örgütlendiği ve parçası olduğu bir süreç yaşanmaktadır. Kuralısızlığın yolsuzluk ve mafyatik ilişkilerle beslendiği, klikler arasındaki mücadele ve kliklerin kendi iç mücadelesinin de keskinleştiği bir politik iklim vardır. Egemenlerin bu çok yönlü mücadelesi, çözülme ve arayışları da içeren ilişkilerinin niteliği kitlelerin sisteme olan güvensizliğini derinleştirecek sonuçlar doğuracaktır. Bu halkın kurtuluş mücadelesi açısından fırsatlar, olanaklar ve gelişim sağlama dinamikleri olarak görülmelidir. Büyüyen çelişkiler ve çatlaklar mücadele etme istek ve azmini büyüten faktörlerdir. Egemenlerin kitleler üzerinde politik ve örgütlü devlet gücüyle egemenliği yanında özellikle ideolojik hegemonyası hâlâ güçlüdür. Bu durum kitlelerin değiştirme isteğini köstekleyen, harekete geçme zeminini felce uğratan bir duruma işaret eder. Tam da bu noktada kitlelerin dağınık ve örgütsüzlüğü, üzerine durulması gereken esas meseledir. Halkın bağımsız eyleminin hayati önemini bilinci, aynı zamanda devrimin de bilincidir. Komünistler tüm odağını ve yoğunlaşmasını, halkın harekete geçme eğilimlerini kavrayarak, çalışmalarını bu yöne odaklayarak bağımsız eyleme dönüştürmeye çabalamalıdır. Bunun için sistem karşıtı duruş, konumlanış, söylem ve politika kitlelere taşınmalıdır. Sistem içi iyileştirme çabaları, sisteme yedekleme mücadeleleri keskin çizgilerle ve tutumla mücadele konusuna dönüştürülmelidir. Bu netlikle mücadeleye yüklenelim, kitle çalışmasına yoğunlaşalım.

Orman Yangınları Ne İfade Ediyor?

Bu yılın ilk 8 ayında çıkan yangın sayısı, geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre yüzde 78 oranında arttı. 2023 yılında bu dönemde 1419 yangın çıkarken 2024’te bu sayı 2 bin 529’a yükseldi. Yangınlar sonucu yanan orman alanı ise 8 bin 865 hektardan 17 bin 456 hektara ulaştı, siz bunu okurken ormanlar yok olmaya devam ediyor. Hatta ormanları savunanlar da katlediliyor! Artvin’de Reşit Kibar isimli bir köylü orman nöbetindeyken katledildi, 2 köylü ise yaralandı.

1980’lerden beri görülmemiş aşırı sıcaklarla karşı karşıya kalma tehlikesinde olan Türkiye, orman yangınları açısından riskli bir coğrafyada bulunuyor. Orman yangınlarının birçok nedeni vardır. Bazıları yıldırım düşmesi, volkanik patlamalar veya çökmeler gibi doğal sebeplerden kaynaklanırken bazıları da küresel iklim krizi, ihmal, orman yönetimi hatta biraz daha açmak gerekirse ekonomik ve rant odaklı politikalar, kalkınma

projeleri, turizm sektörü, madencilik gibi amaçlardan kaynaklı, yani insan kaynaklıdır.

Bunun yanında doğanın tahrip edilmesi ve ormanların yakılmasında bir faktörde gerici sistemlerin “güvenlik” kaygısıdır. Özellikle gerilla mücadelesinin sürdüğü ülkelerde gerilla alanlarına yönelik devletlerin en sık kullandığı yöntemlerden biri ormanları yakmak olmaktadır. T. Kürdistanı’nda her yıl gerillaya yönelik operasyonların en önemli araçlarından birisi de ormanların yakılması olmaktadır. Devletler çaresizleştiği noktada doğaya bu yönüyle de düşmanlığını apaçık gösterir. Hindistan’da da gerilla bölgelerinde ormanların yakıldığını biliyoruz.

Emperyalist sistem ve faşizmle yönetilen ülkelerdeki yönetim ve beraberinde gelen yanlış ve açgözlü politikaları sonucunda, atmosfere daha fazla sera gazı salınıp daha fazla ısıyı hapsederken,

yüzey sıcaklıkları potansiyel olarak yıkıcı seviyelere yükseliyor. Daha yüksek sıcaklıklar ve iklim değişikliği, artan ısı dalgalarıyla bağlantılıdır ve bu da daha uzun kuraklıklara ve daha az yağışa yol açar. Bunun sonucunda tutuşturulabilecek daha fazla kuru bitki örtüsü ve daha yüksek şimşekli fırtına oranlarıyla, orman yangınları yaygınlaşmakla kalmıyor, ağaçlar daha hızlı yanıyor ve daha geniş bir alana yayılıyor.

1956 yılında çıkarılan Orman Kanunu’nu AKP dönemine kadar 15 kez değişikliğe uğramışken AKP döneminde ise 34 kez değiştirildi. AKP’nin doğaya verdiği zarar, Türkiye için yepyeni bir olgu değil kuşkusuz.

Yakılan, yanan ormanların yerlerinde bir zaman sonra otellerin yükselmesi tesadüf mü? Çıkan, çıkarılan yangınların deniz manzaralı olması tesadüf mü? Rant düzeninde, ülkenin sömürüsü uğruna, endüstriyel tarım, turizm, maden ve inşaat sektörlerinin neresi sömürülecekse orada faili meçhul yangınların çıkarılarak orman vasfını yitirilmesi sağlanmaktadır. Bu sektörler nereyi işaret ederse ertesi gün o ormanlar bir yangına kurban verilmekte, yaşam ve doğa yok edilmektedir. Bu yangınların

bir başka boyutu ise doğayı insansızlaştırmak ve verimsizleştirmektir. Dolayısıyla orman yangınlarının nedeni ve sonucu arasında sıkı bir ilişki vardır.

Orman yangınları doğal yaşamı, insanları ve ekonomiyi de olumsuz etkilediği gibi yüz binlerce canlı türünün yaşam alanını da yok eder. Yangın sonrası bölgedeki toprakların yapısı bozulur, tarım arazileri kullanılamaz hale gelir ve çevredeki su kaynakları da kirlenebilir. Bitki örtüsünün kaybı erozyonu artırarak, topraktaki besin mevcudiyetini azaltarak, hastalık ve haşere istilası için yüksek bir risk oluşturarak bir ekosistemi önemli ölçüde değiştirebilir. Mülk kaybı da orman yangınlarının önemli bir ekonomik etkisidir, bireylerin ve ailelerin evlerinden çıkmak zorunda kalmasına sebep olabilir.

Kuralsızlaştırılmış, denetimsizleştirilmiş, kılıfına uydurulmuş biçimde doğaya hoyratça saldırıların olduğu her yerde, toplumsal direniş haktır. Öyle ya; keser döner, sap döner, gün gelir hesap döner. Doğayı sonsuz bir sömürü kaynağı olarak gören anlayışa son verilip doğa talanı, rant ve ekolojik yıkım derhal durdurulmalıdır.

ŞİMŞEK'İN ŞİMŞEK HIZINDAKİ ROL DEĞİŞİMLERİ

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in istifa edeceğine ya da ettiğine yönelik iddialar son günlerde sıklıkla gündeme gelmeye başladı. Peşine de bu iddiaların ülkeye maliyetinin yaklaşık 10 milyar dolar olduğu söylentileri açığa çıktı. Ekonomistlerin ortaya koyduğu bu rakamda döviz rezervini etkilediği; döviz rezervi kaybının hesaplarda asıl unsuru oluşturduğu düşünülüyor. Öte yandan iktidarın ve Mehmet Şimşek'i kötünün iyisi düşünenlerin ortak aklı ise "Yıllık enflasyon rakamlarındaki düşüş önümüzdeki dönemde hızlanacak, o dönem geldiğinde Bakan Şimşek'in itibarının yükselmesi söz konusu, o nedenle bu gelişmeler yaşanmadan yıpratılmak isteniyor" düşüncesinde birlik sağlıyor. Elbette Şimşek'in Erdoğan'ın itibarını zedelediği, istifa etmesi gerektiği kulis haberleri de var ancak yoksul halkın ne kadar gündeminde, tartışılır.

Okullar açılıyor ve halkın çocuklarının eğitim ve beraberinde giyim, barınma ve dolayında yoksulluk gündemleri de çığ gibi büyüyor. Kış geliyor, yakacak sorunuyla masraflar giderek çoğalıyor. Yeni eğitim döneminde okul, yurt, kira ve yemekhane ücretleri zamlanırken iktidar

OVP planının içinden emekliye bedava şezlong ve şemsiye hediye ediyor. Yoksulluğa mahkûm ettiği 16 milyon emeklinin okuttuğu öğrenciler, geçindirdiği ev zerre umurunda değil. Çünkü şu anki gündemi sıcak para akışını sağlayacak ve iktidarını sağlamlaştıracak bir çıkar yol bulmak. Buna mecbur ki temmuz ayında kapanan şirket sayısında yüzde 43 artış yaşanırken, yedi ayda konkordato ilan eden şirket sayısının bin 500'ü aştığı biliniyor. Aralarında uluslararası alanda faaliyet gösteren müteahhitlik şirketlerinin de yer aldığı konkordato taleplerinde ilk sırayı inşaat alırken tekstil ve akaryakıt sektörleri peşinden geliyor. Şirket iflaslarının öncü göstergesi olan konkordato taleplerinde büyük patlama yaşanırken temmuz sonu itibarıyla 7 ayda bu sayı

bin 554'e ulaştı. Konkordato ilanına rağmen borçlarının yapılandırılması, alacaklılarıyla uzlaşma ve yeni ödeme planları konusunda çözümsüz kalan 55 şirket içinse mahkemelerden iflas kararı çıktı. Şirket kapanmaları, konkordato ve iflas başvurularındaki olağanüstü artış, yıl sonuna kadar kapısına kilit vuran şirket ve işletme sayısında patlama yaşanacağını, yoksullaşmanın giderek artacağını, işsizler ordusuna binlerce kişilik kitlesel katılımlar olacağını avaz avaz bağırıyor.

Sıcak para akışıyla günü kurtarmaya daha doğrusu seçim döneminden bir sonraki döneme kendini kurtarmaya

ancak bu da yalnızca işsizliğe çözüm sunabilir ki yeterli değildir.

Sorun sarmalı dediğimiz bu ekonomik kriz aslında mevcut üretim ilişkilerinin yeniden ürettiği krizlerdir. Egemenler her kriz döneminde kârına kâr katarken yoksullara biçilen yaşam hayatta kalma mücadelesiyle sınırlıdır. Örneğin Türkiye'nin en büyük 10 bankasının geçen yıl sonunda aktif büyüklüğü 19,4 trilyon liraya ulaştı. Bu, 2022 sonuyla karşılaştırıldığında 65,8'lik bir artış demek. Ne asgari ücret ne de emekli maaşları bu kadar arttı. Mesela Ziraat Bankası 3, 8 trilyon TL ile en büyük aktiflere sahip banka ve geçen yıl 90

ortadan kaldırmaz. Bilindiği üzere vergi rekortmenleri listesi açıklandı. Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından oluşturulan 100 kişilik listede 73 kişi isminin açıklanmamasını istedi. Kurumlar vergisinin ilk 8'inde ise bankalar yer alıyor. İktidar faiz karşıtı ama faizciyi beslemiş görünüyor. Gelir vergisinin ise ilk ikisinde İHA VE SİHA denildiğinde akla gelen tetikçi Selçuk Bayraktar ve Haluk Bayraktar var. Elbette biliyoruz, kazandıklarının yanında verdiklerinin belli bile olmadığı vergilerin devede kulak kaldığını ancak Şimşek burada ne yapsın? Şimşek hızında kılıf bulup minareye giydirmekten, gündeme göre rol değiştirmekten başka seçeneği var mı? Bir gün Kürt oluyor diğer gün

ekonomist bir diğer gün günah keçisi. Oyuklardan su alan iktidar gemisinin deliklerine tıkaç olmuş birinin istifa düşüncesi olup sonrasında yalanlayarak vazgeçmiş olma ihtimali de var elbette ama yoksulluğun ana sebebi Şimşek değil, o bu düzenin işleyen çarklarının ekonomik temsilcisidir.

Faiz düşürülmesini beklerken kepenk indirenler; Rize'de çay yakan, Kınık'ta yol kesen, Karacabey'de tonlarca domatesi yola döken köylüler ve borcu borçla kapatırken artık borç imkânı bile bulamayan, yılın başından sonuna aldığı ücreti

eriyen işçiler. Tüm bunlar karşısında Erdoğan'ın erken seçime çağırılması, sıcak para bulamama zorluğuyla köşeye sıkışması vs. her biri gündemde ancak tek gerçeklik halkın örgütsüzlüğü ve yoksulluğu. Halkın örgütlü bir direnişi, isyanı bu tabloyu tam tersine, halkın lehine çevirecektir. Yoksul Dünya halklarının pratiklerinde de bunu görebiliyoruz. Nijerya'da iki büyük konfederasyonun desteğiyle yayılan grevlerle asgari ücretin hâlâ düşük olsa bile iki katına çıkarılması buna örnektir. Sorun yalnızca ekonomik değildir, sosyal ve siyasal haklar mücadelesi de önümüzdedir. Bu anlamıyla sorunun demokrasi sorunu, devrim sorunu olduğu aşikârdır. Bu nedenle yürüneyi kitlelerin örgütlülüğüne, mücadeleyle ortaya çıkacak görkemli gücüne çevirelim.

çalışan iktidar her ne kadar şovenizm ile yerli ve millilik yalanına sarılsa da borç sarmalına dolanmış durumda. Örneğin dış borç stokundaki artış, olası bir döviz krizi durumunda ekonomik sarsıntının tehlikeli boyutlara varacağını gösteriyor. Haziran sonu itibarıyla kısa vadede çevrilmesi gereken dış borç tutarı 236,6 milyar dolara yükseldi. Bu tutar, cari açık finansmanı ile birlikte 260 milyar dolara ulaştı. Acil dış kaynak ihtiyacı hızla büyüyor. Siyasi baskıyla yapılacak zamansız bir faiz indirimi, döviz kurundaki artışı hızlandırırken Merkez Bankası rezervlerinin yetersizliği nedeniyle 237 milyar dolara varan kısa vadeli dış borçların da çevrilmesini iyice güçleştirecektir. Ekonomi yönetimi, uzun vadeli ve kalıcı dış kaynak temini ne süratle çözüm bulmak zorundadır

milyar TL kâr etti. Bu, yüzde 119'luk bir artış. Kârlılıkta, Garanti BBVA 87,3 milyar TL ile ikinci, Türkiye İş Bankası 72,3 milyar TL ile üçüncü, Yapı Kredi 68 milyar lira ile dördüncü ve Akbank 66,5 milyar lira beşinci sırada. Türkiye'nin en büyük 500 şirketinin 2023 yılı net kârı ise önceki yıla göre yüzde 77,2 artarak 1 trilyon TL sınırına dayandı. Ve tabii bu şirketlerin önemli bir bölümü hiç vergi vermediği gibi, büyük bölümü vergi iadesi ve indirimleri türünden kolaylıklardan yararlandı.

Şimşek'in istifası elbette kâr eden şirketler ve yoksulları etkiler, ekonomik dalgalanmalar oluşturur, kur ve faizleri, borsa ve yatırımları oynatır ancak yıl içinde buğday ve arpada bile ihracatın en az 10 katı ithalat yapıldığı gerçeğini

KÜRTÇEYE VE KÜRTLERE TAHAMMÜL EDEMİYEN ZİHNİYET!

Dil, insan kimliği için temel bir unsurdur. Bireyler açısından olduğu gibi, toplumla ilişki açısından da kendini tanımlama için temel bir referans noktası oluşturmaktadır. Kültür ise insan toplumunun tarihsel süreç içinde oluşturduğu tüm tutum, yaklaşım ve yaşamsal ilişkilerinin bütünüdür. Ancak TC devletinde Kürtçe diline ve kültürüne yönelik baskının, sindirmenin ve ayrımcı uygulamaların ardı arkası kesilmiyor. Kürt meselesini varoluşsal bir sorun olarak tanımlamasının bir sonucudur bu. Sorun sadece “farklı bir dilin” baskıya uğraması değil bir ulusun yok sayılmasının bir aracına dönüşmesidir.

2024 Türkiye yerel seçimlerinde Diyarbakır’da yaptığı mitingde, “31 Mart, Kürt kardeşlerimizin tüm tasallutlardan kurtulup, özgür iradeleriyle kendilerinin, şehirlerinin geleceğine karar verecekleri dönüm noktası olacaktır” ve sonrasında “Ser seran, ser çavan diyerek bizi bağrınıza bastınız, ben de sizi başım gözüm üstüne diyerek selamlıyorum.” diyen Erdoğan miting sonrasında “Bizi bölemeyecekler. Tek millet, tek bayrak, tek vatan, tek devlet. Bir olacağız, iri olacağız, diri olacağız, buradaki gibi kardeş olacağız, hep birlikte Türkiye olacağız.” sözleriyle bir kez daha riyakâr tutumunu gözler önüne sermiştir. Bir yandan Kürtçe selamlama ile Kürtçe’nin artık özgürce konuşulduğu mesajı verirken diğer yandan faşist sloganlarla Kürt ulusunun en temel haklarının çiğnenmeye devam edileceğini belirtmektedir. Burada da sorunu sadece dilin konuşulması olarak kavramamak gerektiği, dil özgürlüğünün ulusun tüm politik özgürlükleriyle bağlı olması gerektiği kavrayışına varmaktadır.

O günden bugüne neler mi oldu?

Daha 8 yaşında olan Narin Güray’ın kaybolmasının ardından sırf Kürt olduğu için yapılan algı çalışmasını ve devlet yetkilerinden gelen geç açıklamaların unutulması mümkün değil.

Nevşehir’in Ürgüp ilçesi Aksalur Mahallesi’nde güneş enerjisi tesisi montajında çalışan 13 Kürt işçi, içlerinden

birinin Amedspor forması giymesi bahane edilerek faşist bir gürhün silahlı, bıçaklı, demir sopalı saldırısına maruz kaldı. Kürt diline, kültürüne, politik kimliğine yönelik resmi ve sivil faşist saldırılar işçilerin fiziki saldırıya uğraması ve tutuklanmasına kadar genişletildi. Bu tür saldırılar kuşkusuz yeni bir şey değildir. Düünden bugüne hayata geçirilen bir baskı yöntemidir. Şoven histeriyi diri tutmanın aracı durumundadır.

Balıkesir’de de Kürtçe müzik dinleyen işçiler tutuklandı.

Bafra Cumhuriyet Başsavcılığı, Kürtçe dilinde şiir, şarkı sözü ve marşlardan oluştuğu, söz konusu şiir, şarkı sözü ve marşların PKK’nin ideolojisini içerdiği, bu minvalde hapisanede bulunan yurtsever tutsakların moral ve motivasyonunu artırmak, örgütlenmek ve taban genişletmek, eylem kararlılıklarını canlı tutmak, örgüt birlikteliğinin devamını sağlayarak mevcut ideolojilerinin devam ettirme maksadıyla yazıldığını iddia ettiği için 2 tutsağa 11 günlük disiplin cezası verildi.

Balıkesir’in Altıeylül ilçesindeki bir parkta Kürtçe müzik dinleyen Kürt işçilere, polis-sivil faşist saldırısı gerçekleştirilmiş, işçiler gözaltında da darp edilmiş ve terör örgütü “propagandası yapmak” iddiasıyla tutuklandı.

Baskın sırasında evde bulunan ve üzerinde “Bijî berxwedana zîndanana” yazılı bardağa el konuldu ve suç delili kabul edildi. Ayrıca kına gecesinde çekilen fotoğrafta başına örtülen sarı, kırmızı ve yeşil yazma da soruşturma dosyasında suç delili olarak yer aldı.

Şırnak T Tipi Kapalı Hapishanesinde hapishane müdürü, tutsaklara “Telefon görüşmelerinde ailelerinize Kürtçe konuşmayacaksınız.” dedi.

Bodrum’da bulunan bir otelin iç ulaşım hizmetleri ile golf sahalarındaki ulaşımı sağlayan taşeron Axis Mundi Travel isimli firmanın müdürlerinden biri WhatsApp grubuna “Arkadaşlar burası siyaset arenası değil, dolayısıyla

la işe adam alırken dinine (ateist vs.), diline (Kürt, Türk, Laz) bakmıyorum. Bu yüzden buggy park ve serviste herkes sadece Türkçe konuşacak. Mesai saatleri dışında ne yaparsanız yapın. (Araçlarda etnik müzik çalmak yok) Herkesin gerekli özeni göstermesini rica ediyorum. İşinizi yapın o kadar” yazarak bünyesinde çalışan Mardinli 3 Kürt işçiye faşist saldırı gerçekleştirdi.

Van’da, 16 yaşındaki bir çocuğun polis ve avukata danışarak Kürtçe yazıyı tahrip edip üzerine “Türkiye Türk’tür, Türk kalacak” yazması sonrası valilikler de harekete geçirdi. Van, Batman ve Diyarbakır’ın ardından Mardin Dargeçit’te de belediyenin yollara yazdığı Kürtçe trafik uyarıları boyanarak kapatıldı. Dargeçit Belediyesi’nin ilçenin farklı noktalarına yazdığı “Pêşî Peya/Önce Yaya” yazıları, Karayolları Bölge Müdürlüğü ekipleri tarafından zırlı araçlı polislerin eşliğinde üstü boyanarak silindi.

Mersin, Ağrı, Siirt ve Batman’ın ardından Hakkari’de de Kürtçe şarkı ve halay gerekçesiyle birçok kişi gözaltına alındı. Hakkari’de polisler, 3 mahalledeki düğünlere baskın düzenledi. İstanbul, Mersin ve Doğubeyazıt’da birçok kişi bu gerekçeyle gözaltına alındı ve en az 18 kişi tutuklandı.

Kürt dilinin yok olmamasına dikkat çekmek amacıyla hizmetlerini Kürtçe sunacağını kamuoyuna duyuran Diyarbakır’daki kafeye polis operasyon düzenledi. Kürtçe dilinde de hizmet verilebilmesi meşru ve yasal bir hak olmasına karşın suç teşkil ettiği iddiasıyla gözaltı işlemi yapıldı.

Amedspor’un resmi forma renkleri yeşil ve kırmızı. Bu renkler, kulübün tarihi ve kültürel mirasını simgeler. Yeşil, doğanın ve umudun; kırmızı, mücadele ruhunun sembolüdür. Bu renklerin birleşimi, Amedspor’un sahadaki azmini ve toplumsal dayanışmasını vurgular. Yeşil kırmızı renklerine sahip olan Amedspor forması üzerinde herhangi bir sarı renkli işarete izin vermeyen polis bazı taraftarları sahaya almadı.

Her yıl yüz binlerce mevsimlik tarım

işçisi T. Kürdistanı illerinden hemen hemen bütün bölgelere çalışmaya gidiyor. Tarım işçisi aileler kötü çalışma koşulları, düşük ücret, sosyal ve sağlık güvencelerinden yoksun kalmak gibi problemlerle uğraşırken, kimi zaman Kürtçe konuştukları için “terörist” kimi zaman da “gözünün üstünde kaş var” denilerek çeşitli faşist saldırılara ve şiddete maruz kaldılar. Özellikle bazı gruplar kendilerini devlet otoritesi yerine koyarak sanki bir suçluymuş gibi gördükleri Kürt işçilerine saldırıları meşru hale getiriyor.

Askerlik yapan bir Kürt genç, Kürtçe eğitimi savunduğu için 2 asker tarafından saldırıya uğradı. Başka bir Kürt genç daha Kocaeli’nde otobüste annesi ile Kürtçe konuştuğu için otobüs muavini tarafından saldırıya maruz kaldı. Kürt iş insanı Hakim Lokman sadece anadilini konuştuğu için İstanbul’da 12 kişinin saldırısına uğrayıp kalbinden bıçaklanarak katledildi.

Saldırıları, iktidarın yıllardır Kürtlere yönelik oluşturduğu tekçi ve ötekileştirici politikaların ve nefret dilinin sonucudur. Bütün bu politikalar son yıllarda gittikçe artan ve olağan hale gelen linç kültürüne neden oluyor. AKP-MHP ittifakının linç kültürünü yaratan ve derinleştiren zehirli söylemi ve politikaları neticesinde linç kültürü her geçen gün daha da artmaktadır.

2021 Birleşmiş Milletler Genel Kurulu (BMGK) toplantılarına katıldığı Amerika Birleşik Devletleri’nden dönmeden önce gazetecilerin sorularını yanıtlayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Biz bu işi (Kürt sorununu) çoktan çözdük, aştık, bitirdik” ifadesini kullanmıştı. Kendi topraklarında yaşayan milyonlarca Kürt’ü “çözülecek bir sorun” olarak nitelendiren ve Kürt ulusuna tutuklama, gözaltı, operasyon ve mahkeme salonları dışında bir şey veremeyen AKP’nin Kürtçeye ve Kürtlere yaklaşımında samimi olmadığının onlarca göstergesi zaten bu yazıda yazıldı ve buraya sığmayacak yüzlerce hatta binlerce örneği mevcut. Fakat Kürt ulusunun iradesini kırmaya yönelik bu saldırılar amacına ulaşamayacaktır.

ROJAVA'DA DEĞİŞEN DENGELER NEYE İŞARET EDİYOR?

Genel konjonktür egemenlerin Rojava'ya dönük politikaları gittikçe karmaşık bir hale bürünmektedir. Son süreçte TC ve Suriye egemen sınıflarının Rojava'nın güncel durumuna ve kendi politik çıkarlarına uygun bir şekilleniş içerisinde olduklarını söyleyebiliriz. Rusya-Ukrayna savaşının Ortadoğu'daki dengeleri etkileyecek düzeye ulaşması, keza Filistin ve Irak Kürdistanı'nda işgal ve soykırım saldırıları sürerken Rojava'da defakto devam eden yönetimin yerel seçimlerle statüko kazanma isteği, TC faşizmi başta olmak üzere bölgedeki gerici güçleri seçimleri yaptırmama tutumunda ortaklaştırmıştı. Zira SDG'nin (Suriye Demokratik Güçleri) kontrolünde olan Cezire, Deyrazor, Rakka, Fırat, Minbic, Efrîn-Şehba ve Tabka kantonlarında Rojava yönetiminin meşruluk zemini ni güçlendirmesine olanak sağlayan en önemli faktörlerden birisi de yerel seçimlerdi. Rojava yönetiminin yerel seçim planı, ABD'nin uyarısı ve TC'nin işgal tehditleri sonucu ağustos ayına ertelenmişti. Yerel seçimlerle ilgili ağustos ayında somut bir gelişme yaşanmazken 2022 yılının ikinci yarısından bu yana tartışılan TC-Suriye ilişkilerinin 2011 öncesine dönmesi ya da güncel tanımıyla "normalleşme" tartışmaları Esad-RTE ekseninde tekrar gündeme geldi. Buraya parantez açmak gerekir: koşullar elverişli olduğunda Suriye Kürdistanı'nda Rojava yönetiminin yerel seçim kartını tekrardan oynaması kaçınılmaz olacaktır.

Ukrayna'da kan kaybeden Rus emperyalizminin ABD ve NATO'nun ambargo kısılcacında çırpındığını, dolayısıyla Suriye'ye yoğunlaşamadığını belirtmiştik. Faşist TC için de benzer bir durumun varlığından söz edebiliriz. I. Kürdistanı'nda KDP iş birliğiyle işgal saldırılarına yoğunlaşan TC, bu süreçte esas olarak yoğunlaşamadığı S. Kürdistanı'na yönelik saldırılarını hiç değilse asgari düzeyde sürdürmeye devam etmektedir. ABD ise ihtilaflı alanlarda Rusya'nın emperyalist hegemonyasını kırmak, bu alanlarda rakipsiz güç olabilmek için bölge gerici güçlerine askeri, lojistik, ekonomik desteklerini gemi aza almış durumdadır. NATO'nun Rus emperyalizmine karşı Ukrayna'ya askeri teçhizat ve mühimmat desteği

sürmektedir. NATO-Ukrayna Konseyinin 28 Ağustos'ta gerçekleştirdiği toplantıda konuşan NATO Genel Sekreteri Stoltenberg bir kez daha Ukrayna'ya desteğin süreceğini taahhüt etmiştir. Öte yandan ABD'nin, TC'nin KDP iş birliğiyle I. Kürdistanı'na yönelik işgal saldırılarına ve S. Kürdistanı'na dönük hava operasyonlarına icazet vermesinin, akabinde Rojava yönetimi ile olan yakın ilişkilerini sürdürmesinin anlamı komplike bir çelişkinin ortaya çıkması değil, Ortadoğu'daki emperyalist dalaş ve tahakkümdeki hakim konumlanışıdır.

"NORMALLEŞME" MARTAVALI

Haziran ayından bu yana egemenler cephesinde tekrardan ısınan gündem TC ile Suriye ilişkilerinin "normalleşme"si olmuştur. TC'nin "normalleşme" adımlarına Suriye yönetimi de ılımlı yaklaşmıştır. TC'nin öteden beri SDG ve PYD güçlerine yönelttiği terör sosl suçlamalar bir kez daha kullanılmıştır. Suriye yönetimi, Rojava yönetimi ile arasındaki buzları eritmenin sinyallerini verirken Esad haziran ayında Putin'in özel temsilcisi Lavrentiev ile görüşmüş ve şu ifadelerde bulunmuştu: "Suriye, ülkenin tüm toprakları üzerindeki egemenliğiyle terör ve terör örgütleriyle mücadeleyi temel alan, Suriye-Türkiye ilişkilerine yönelik tüm girişimlere açıktır." Esad'ın "terör ve terör örgütleriyle mücadele" vurgusunda söz konusu olan Rojava yönetimi değil, TC'nin beslemesi olan silahlı gruplar/çetelerdir. Nitekim Suriye yönetiminin müzakere koşullarına dair koyduğu iki şartlık şerh yalın bir şekilde Suriye'nin tutumunu ortaya koymaktadır: birincisi, Şam'ın "işgal" olarak nitelediği durumun sona ermesi, yani TC'nin Suriye'den çekilmesi; ikincisi, Suriye Milli Ordusu adı altında toplanan silahlı gruplara/çetelere verilen desteğin kesilmesi.

I. Kürdistanı ve Filistin ateş çemberindeyken önemli ölçüde göz ardı edilen Suriye'de suların durulmasını isteyen emperyalistlerin ve uşaklarının durumu vahim bir tablo sunmaktadır. Bölgede emperyalistlerin jandarmalığı görevini üstlenen TC, Suriye yönetimine ılımlı mesajlar vermektedir. RTE "Suriye ile yeniden diplomatik ilişkiler kurmamak için bir sebep yok." demektedir. Ne var

ki arzuhalini sunan Suriye yönetimi TC'nin Suriye topraklarından geri çekilmesi konusunda TC'den net bir dönüş beklemektedir. Bununla birlikte TC'nin bölgede müstahkem mevkiiler kazanma uğraşına bağlı olarak Rojava yönetiminin meşruluğunu hedef alan suçlama çalışmaları Suriye yönetiminde karşılık bulmamaktadır ve Esad bu politikaları doğru bulmadığını ifade etmektedir. Suriye'den geri çekilme meselesinde ise TC hâlâ sessizliğini korumaktadır.

Esad'ın, TC'nin Rojava yönetimine yönelik söylemlerini temel almaması, savaştan başını kaldıramayan Rusya'nın bölgede tam bir egemenlik sağlayamaması nedeniyle ABD ile karşı karşıya gelmeyi göze almaması açısından anlaşılabilir değildir. Dolayısıyla TC ile Suriye'nin terör söylemlerinin hedefleri de pratikte başka şeylere tekabül etmektedir. Bu nedenle TC'nin S. Kürdistanı'nda fiili bir egemenlik kurarak varlık gösterme isteğinden vazgeçmeyeceği açıktır. RTE'nin mayısın son günlerinde yaptığı "Türkiye, güney sınırlarının hemen ötesinde Suriye'nin ve Irak'ın kuzeyinde bölücü örgütün bir teröristan kurmasına asla izin vermeyecektir." açıklaması TC'nin bu tutumunu net şekilde ortaya koymuştur. Dolayısıyla Esad yönetiminin iki şartına TC'nin uyum sağlayamayacağı bir gerçektir.

İKİ EFENDİLİ SOYTARININ "YA TUTARSA" POLİTİKASI

Suriye ile "normalleşme" adımlarını kendi bölgesel-politik çıkarlarına uyumlu şartlar sunarak garantiye almaya çalışan TC hem ABD hem de Rusya ile görüşmeler gerçekleştirmiştir. Bu şartlar içerisinde esas olarak "Suriye'nin toprak bütünlüğünün ve birliğinin korunması: Terör unsurlarından arındırılması" maddesine yoğunlaşan TC'nin hedefi Rojava yönetimi olduğu için temmuz ayında gerçekleştirilen NATO zirvesinden umduğunu bulamamıştır. Sonuç olarak TC'nin Rojava yönetimini hedef almasının aynı zamanda ABD-PYD ilişkilerini hedef almak gibi bir anlamı vardı. Öte yandan Rusya ile yapılan görüşmelerde dayatılan çözüm modeli, Rusya'nın arabuluculuğuyla TC-Suriye görüşmelerinin müzakereye evrilmesi ya da TC'nin "normalleşme" sürecinde

Esad yönetimini muhatap alması olmuştur. TC ve Suriye "normalleşme"ye dair tutumlarını belirlerken Ukrayna-Rusya savaşı gittikçe kızışmaktadır. ABD'nin ise esas gündemini Filistin meselesi meşgul etmektedir. Öte yandan ABD'nin Ukrayna-Rusya gerici savaşında Ukrayna'yı desteklemesi ve Rusya'ya yönelik ambargonun kapsamını genişletmesi Rusya'nın Ortadoğu'daki, özel olarak da Suriye'deki manevra alanını daraltmaktadır. Rusya'nın TC-Suriye müzakerelerinde katalizör görevine aday olması, ABD'nin Suriye ile müzakere tartışmalarında SDG ve PYD güçlerini muhatap almayan her girişime karşı olumsuz tutumunu devam ettireceğini göstermektedir. ABD'nin bahsini ettiği "siyasi çözüm" arayışında TC, Rusya'yı muhatap almıştır. ABD ile Rusya arasında dengeli bir siyaset izlemeye çalışan TC'nin diken üstündeki hali önümüzdeki süreçte kronik vakıalara yol açacaktır. Yine önümüzdeki süreçte Rusya'nın enerji politikaları ve ABD'nin bölgedeki hâkim konumu gereği emperyalistler TC ile belli başlı paydalarda ortaklaşacaklardır ancak ABD ile Rusya arasındaki emperyalist dalaş TC'nin Rojava'ya dönük politikalarını gittikçe çıkmaza sürükleyecektir.

TC, enerji politikası nedeniyle Rus emperyalizmiyle ilişkisini sürdürmeye zorunludur. Göbekten bağımlı olduğu ABD emperyalizmine ise hem Orta Doğu'daki en büyük askeri güçlerden birisi olarak hem de bölgedeki NATO şubesi olarak hizmet etmeye devam edecektir. Ancak TC'nin zorunlu kaldığı bu ikili ilişki, "birisi olmazsa diğeri" ya da "ya tutarsa" politikaları başına dert açmaya devam edecektir. "Normalleşme" görüşmelerinde istediğini koparamayan TC'nin önümüzdeki süreçte evrileceği durumu esas olarak göbekten bağımlı olduğu ABD ile ilişkileri belirleyecektir.

Özcesi, Orta Doğu'nun çok katmanlı krizi tüm bölgede çok bilinmeyenli denklemleri beraberinde getirmeye devam edecek ve kızgınlaşan rekabet ve savaş ortamında saflar gittikçe daha da netleşecektir. Dolayısıyla adına "normalleşme" denen şeyi egemenlerin ezilen ulusları ve halkları her alanda sömürmenin bir başka ifadesi olarak tanımlamak yerinde olacaktır.

KURSK SALDIRISI VE UKRAYNA'DA SÜREN SAVAŞ

Dünyanın gözü İran-İsrail gerilimi nedeniyle Orta Doğu'ya çevrilmişken kuzeyde, Ukrayna cephesinde kritik gelişmeler yaşanıyor. Savaşın tüm şiddetiyle sürdüğü Donbass cephesinde Rus ilerleyişi devam ederken Ukrayna ordusu, Rus kenti Kursk'a sürpriz bir saldırı başlatarak savaşta yeni bir cephe açmış oldu. Ukrayna ordusu, bu operasyonda önemli bir başarı sağlayarak Kursk bölgesinde 92 yerleşim birimini ele geçirdi. NATO-ABD silahları ile donatılmış ve onlar tarafından yönetilen binlerce askerin Kursk kentine doğru ilerleyişinin, yavaşlarsa da sürdüğü söyleniyor. ABD-NATO cephesi bu sürpriz ve flaş hamle ile kısa vadede Rusya'nın Donbass cephesindeki ilerleyişini durdurmayı, böylece savaşı yeniden dengeye getirmeyi hedefliyor. Uzun vadedeki hedef ise Ukrayna ordusunun Rusya'ya ait bir toprak parçasını elde tutmasını sağlayarak kukla Zelenski rejiminin, ABD seçimlerinin ardından kurulması muhtemel olan "barış masasında" elini güçlendirmektir. Ukrayna'nın Kursk saldırısı özellikle prestij açısından Putin yönetimine ciddi bir darbe vurmuştur. ABD-AB emperyalizmi, Rusya'nın kırmızı çizgi-

lerini birer birer hiçe saymaya devam ediyor. Dolayısıyla Rusya'nın Kursk saldırısına ezici bir karşılık vermeye mecbur olduğunu, bunun da Ukrayna savaşını şiddetlendireceği, yayılma ihtimalini güçlendirebileceği şimdiden öngörülebilir. Bu yazımızda ABD-NATO'nun Kursk hamlesinin amaçlarını, sonuçlarını, savaşın gidişatına etkisini analiz edeceğiz.

Ukrayna savaşı iki yılı aşkın bir süredir belirli bir dengede, gelgitlerle devam ediyordu. Savaşın ilk aylarında Rusya görece küçük güçlerle saldırarak, Kiev gibi şehirleri düşürerek Zelenski rejimini devirmeyi esas alan bir strateji uyguladı. Ancak NATO tarafından eğitilmiş-donatılmış Ukrayna ordusunun gösterdiği beklenmedik direnç, Rusya'nın büyük kayıplar vermesine ve bu stratejinin çökmesine yol açtı. Bu olumsuz gelişmeler üzerine Rusya, strateji değişimine giderek güçlerini yoğunlaştırdığı Donbass cephesinde ilerlemeye odaklandı ve savaşı bir yıpratma savaşına çevirdi. Rusya'nın bu strateji değişimi yavaş yavaş da olsa sahadaki dengeleri lehine çevirmesine yol açtı. Ukrayna'nın insan gücünde yaşadığı erime ve Batı'da oluşan "savaş

yorgunluğunun" etkisiyle silah yardımı- nın azalması Rusya'nın Donbass'daki ilerleyişini hızlandırdı. Donbass'daki kritik mevziler birer birer Rusya'nın eline geçmeye başlamıştı. Rusya eş zamanlı olarak Ukrayna'nın stratejik sanayi kenti Harkov'a da operasyon başlatmış ve burada da önemli kazanımlar elde etmişti. Bu gelişmeler, Rusya'nın Ukrayna'nın doğusunu tümenden ele geçirebileceği, Ukrayna ordusunun çökmeye yakın olduğu düşüncesinin kabul görmesine ve yaygınlaşmasına yol açmıştı.

Kursk saldırısını NATO-Ukrayna cephesinin sahadaki "olumsuz gidişata" verdiği bir tepki olarak değerlendirmek gerekir, saldırının güçlü bir plana ve güce dayanması arkasındaki unsurların Ukrayna'dan ibaret olmadığını düşünmek için yeterli olmalıdır. Her ne kadar reddetseler de bu operasyonun planlaması, sevk idaresi bizzat ABD-NATO tarafından yapılmaktadır. Ukrayna'nın hem böylesi kapsamlı bir operasyonu tek başına gerçekleştirme kapasitesi yoktur hem de kukla Zelenski rejiminin iplerini elinde tutan ABD'ye rağmen böylesi riskli bir saldırıyı gerçekleştirmeye imkânı yoktur. Bu hamle NATO

karargahında planlanmıştır.

ABD-NATO ilk günden bu yana Ukrayna savaşının finansörü ve lojistik destekçisidir. Bu savaş, ABD'nin Rusya ve Çin'i kuşatma stratejisi çerçevesinde başlatılmıştır. ABD'nin bu savaşı başlatarak ulaşmaya çalıştığı ilk ve en önemli hedef "Rus tehdidi" so- pası ile AB'yi yeniden peşine takarak NATO'yu canlandırmaktır. İkinci amaç ise Ukrayna'da batağa çektiği Rusya'yı yıpratmak, mümkünse yenilgiyi uğratarak hegemonya mücadelesinin dışına atmaktır. Bu doğrultuda ABD, AB'yi de peşine takarak Ukrayna'ya her türlü desteği sağladı. Faşist Zelenski rejimine, tarihte eşine az rastlanır bir silah yardımı yapıldı.

ABD, Ukrayna savaşı sayesinde birçok stratejik kazanım elde etti. En önemli kazanımı "Rus yayılmacılığından" korkan AB'nin tekrardan ABD'nin peşinde hizalanması oldu. NATO canlandırıldı, hatta NATO İsveç ve Finlandiya'nın üyeliği ile genişletildi. Rus ordusu ciddi anlamda yıpratıldı; savaş uzadıkça, Ukrayna direndikçe ABD'nin bu kazanımları pekişti.

Ancak son dönemde sahadaki dengelerin Rusya lehine dönmesi, Rus ordusunun Donbass'taki ilerlemesi, Harkov'a yönelmesi ve Ukrayna ordusunun çökme aşamasına gelmesi, ABD'de alarm zillerinin çalmasına yol açtı. ABD çok iyi bilmektedir ki Rusya'nın Ukrayna'da zafer kazanması bugüne kadarki tüm kazanımlarını tehlikeye atabilir. Rusya'nın kazanması, AB ülkelerini yeniden daha özel dış politika takip etmeye, ABD'nin Batı bloku içerisindeki liderlik konumunun sarsılmasına, NATO'daki çatlakların derinleşmesine neden olabilir.

Bu nedenle ABD'nin Ukrayna'daki savaşı tekrardan dengeye getirmek adına çabalarına hız verdiğini görüyoruz. Ukrayna'nın gerilemesine yol açan nedenlerden biri Batı'da oluşan savaş yorgunluğu nedeniyle silah akışının yavaşlamasıydı. Son dönemde ise ABD'nin ve AB'nin silah akışını yeniden hızlandırdığını görüyoruz. Öyle ki bu sefer Rusya'nın kırmızı çizgileri hiçe sayılarak F 16 savaş uçakları ve uzun menzilli füzeler verildi ve bu silahlarla Rusya'nın içlerinin vurulmasına ilk defa izin verildi. Almanların Rusya'ya karşı savaşa dahil olduklarını açıktan dillendirmeleri, tarihe gönderme yapmaları da AB'nin müdahilliliğinin pervasızca ve artarak devam ettiğine işarettir. Almanlar Kursk saldırısı ile savaşa daha çok dahil oldu.

Kursk saldırısını da ABD'nin savaşı dengeleme çabalarının bir parçası olarak okumak gerekir. Bu saldırı, savaşın en temel prensibi olan “düşmanını en beklemediği zamanda ve yerde vur” ilkesi kapsamında yapılmıştır. Rusya'nın Donbass ve Harkov'a yoğunlaştığı bir dönemde hazırlıksız yakalanabileceği ve Ukrayna ordusunun, Rus topraklarında ilerleyerek belli bir kısmını ele geçirebileceği hesaplanmışa benziyor. Kursk gibi stratejik bir kente saldırının Rusya'nın buraya güç kaydırmak zorunda bırakacağını ve ilerleyişini duracağı hesaplanıyor.

Aynı zamanda ABD-Ukrayna cephesi Kursk hamlesi ile Rusya'nın Donbass ve Harkov'daki baskısını azaltmayı da amaçlıyor. Rusya'nın bu cephelerdeki ilerleyişinin durdurulamaması bu cephenin savaştaki temel handikabı olmaya devam ediyor. Ukrayna genel savunması çökmek üzeredir. Kursk gibi stratejik

bir kente saldırının Rusya'nın buraya güç kaydırmak zorunda bırakacağını ve ilerleyişini duracağı hesaplanıyor...

Kursk saldırısının bir diğer amacı ise Putin yönetimini içeride, halkı karşısında zora sokmaktır. Ukrayna gibi bir devlete karşı kendi kentini savunamayan “savaşı eline yüzüne bulaştıran” Putin'e dair hoşnutsuzluk yaratmak, Rus ordusunun morali bozulmak isteniyor.

Hedef alınan Kursk kentinin de Rusya açısından stratejik öneme sahip olduğunu söylemek gerekir. Kursk, Rus doğal gazının Avrupa'ya dağıtıldığı merkezdir. Ayrıca, Rusya'nın en büyük nükleer santralleri de bu kenttedir ve Kursk, Ukrayna'da savaşan Rus birliklerinin lojistik merkezidir. Birçok büyük hava üssü bu kentte bulunmaktadır. Bu kentin tarihi önemi de vardır. Kızıl Ordunun, Hitler ordularına karşı tarihin en büyük tank savaşını yaptığı ve faşist işgalcilerin durdurulduğu kenttir. Kursk savaşından sonra Naziler Kızıl Ordu karşısında tutunamamış ve Berlin'e kadar kovalanmışlardır. Bugünkü Alman Savaş Bakanının “Alman tankları yine Rusya topraklarında” demesi ve Rus yetkililerin de tarihe gönderme yaparak “Alman tankları Berlin'e kadar kaçmışlardı, sonları yine öyle olacak” demesi olayın tarihsel arka planı bakımından anlamlıdır.

Kursk saldırısını, Orta Doğu'da son dönemde yükselen gerilimin penceresinden de okumak gerekir. Bilindiği üzere bölgemizde, Siyonist rejimin Tahrân'da Hamas liderini suikast ile katletmesinin ardından, İran ve müttefikleri ile ABD-İsrail arasındaki gerilim yükselmisti. İran'ın misilleme hazırlığı içinde olduğu ve bunun da savaşın bölgeye yayılmasına neden olabileceği dillendiriliyor. Olası bir savaşta, İran'ın yardım alabileceği ilk adres Rusya'dır. ABD, Rusya'nın başına yeni bir bela açarak Orta Doğu'da patlak verecek olası bir çatışmada, İran'a destek sunma imkanını ortadan kaldırmayı da amaçlıyor.

Kursk saldırısı, Putin yönetiminin prestijine ağır bir darbe vurdu. Rusya'nın yayılmacı dış politikasındaki temel aparatı askeri gücüdür. Ordusu ve nükleer silahları üzerinden küresel siyaset arenasında varlık gösteren bir devletin, Ukrayna karşısında böylesine zor duruma

düşmesi caydırıcılığın kuşku düşürmüş ve itibarını da sarsmıştır. Öte yandan Kursk'ta yaşananlar savaşta düşmanını küçümsemenin nasıl ağır bir faturaya yol açtığını da göstermiş oldu. Rusya en baştan bu yana “Ukrayna ile değil, ABD-NATO ile savaşıyoruz” demektedir. Bu eksik ama doğru bir tespittir. Ancak Rusya sanki karşısında sadece Ukrayna varmış gibi davranmakta, düşmanını, onun kapasitesini, yeteneklerini küçümsemektedir. Kursk'ta yaşanan “yenilginin” temel nedeninin bu olduğu söylenebilir. Rusya Ukrayna'nın böylesi bir harekate cüret edebileceğini düşünememiş, savaş halinde olmasına rağmen sınır güvenliğini resmen boş bırakarak bu sonuca yol açmıştır. Ünlü deyiş bir kez daha doğrulanmıştır: “Sizi düşmanınızdan önce gaflet yener.”

NATO tarafından eğitilip donatılan, NATO subaylarınca komuta edilen, özel kuvvetler ile sahada desteklenen Ukrayna ordusunun beklenenin üzerinde direnç gösterebileceğini hesaplayamadı, ciddi kayıplara uğradı. Sonrasında savaşı yıpratma savaşına çevirerek güçlerini Ukrayna'nın doğusuna yoğunlaştırarak önemli kazanımlar elde etti. Batının ölümcül ambargolarına rağmen ekonomisini ayakta tutabilmesi, savaş kapasitesini koruması, ciddi bir başarı idi.

Rusya için savaşın başından beri temel sorun Ukrayna'ya akan Batı desteğini kesememesi, bu konuda caydırıcılık tesis edememesidir. Bu, Putin yönetiminin en büyük başarısızlığıdır. ABD-AB savaşının başından bu yana, Rusya'nın kırmızı çizgilerini birer birer aşmakta, en pervasız provokasyonları yapmakta bir beis görmüyorlar. Örneğin Rusya “Ukrayna'ya tank, uçak, uzun menzilli füze verilmesi kırmızı çizgimiz, bu aşılsa savaş çıkar” diyor ama ne ABD ne AB bu tehdidi umursuyor ve en modern tanklar, F-16'lar Ukrayna'ya veriliyor. Rusya, “Rus topraklarına saldırı olursa, işgal edilmeye kalkılırsa, nükleer silah kullanırız” da demişti. Ancak bu da ABD-NATO'yu caydırmaya yetmemiş, Kursk gibi stratejik bir kente saldırmaya cüret edebilmişlerdir.

Peki Kursk saldırısı savaşta dengeleri, gidişatı değiştirebilir mi? Bu soruya olumlu yanıt vermek şimdilik pek mümkün görünmüyor. Evet, ABD'nin planladığı gibi, Ukrayna Kursk'u işgal edip elde

tutabilirse, bu Rusya'nın Donbass ve Harkov'daki ilerleyişini durdurabilir, tüm planlarını altüst edebilir, savaşta yeni bir sayfa açabilir. Ancak askeri güç dengelerinde Rusya'nın hâlâ çok daha ağır bastığı düşünüldüğünde, Ukrayna'nın “sürpriz” baskının verdiği avantajla işgal ettiği kentleri elde tutabilmesi imkânsıza yakındır. Dolayısıyla Kursk saldırısının uzun vadede savaşın gidişatını etkisinin sınırlı olacağı söylenebilir. Yine de Rusya'nın Donbass'taki baskısını azaltarak Ukrayna'ya vakit kazandırabilir. Rusya'nın hem askeri hem prestij anlamında yıpranması ve savaşın uzaması, ABD'nin kazanımlarıdır.

Rusya'nın Kursk hamlesine vereceği yanıt da savaşın gidişatında belirleyici olacaktır. Rusya'nın hem prestijini kurtarmak hem de Batı'nın daha da pervasızlaşmasını önlemek adına ezici bir yanıt vermeye hazırlandığını tahmin edebiliriz. Bu saldırı Rusya'nın Ukrayna'da hedef büyütmesine neden olabilir. Kaldı ki Kursk saldırısının Ukrayna için büyük bir kumar olduğu ortadadır. Eğer hedefine ulaşamazsa zaten insan gücü sıkıntısı çeken Ukrayna ordusunu ilerleyen vadede Rusya'ya karşı direnç göstermesi iyice zora girebilir. Rusya'da bunu fırsata çevirerek Odessa, Harkov gibi büyük Ukrayna kentlerini ele geçirebilmek adına harekete geçebilir. Öte yandan Rusya, savaşın bu aşamasına kadar hem NATO'ya bahane vermek hem olası bir “barış masasının” önünü kapatmamak adına, Ukrayna'ya yönelik saldırılarında sınırlı güç kullandı. Örneğin, Ukrayna'nın “karar alma mercileri” (idari merkezleri) hedef alınmadı, Kiev gibi büyükşehirler yoğun bir hava bombardımanına tabi tutulmadı. Daha çok altyapılar hedef alındı, yani Rusya Ukrayna'da askeri potansiyelinin bütününe kullanmadı. Kursk'un hedef alınması, Rusya'yı bu politikasını değiştirmeye yöneltebilir.

Önümüzdeki süreçte, Ukrayna'daki savaşın daha da şiddetleneyeceği, savaşın yayılma riskinin arttığı görülüyor. Bunun bedelini ise başta Ukrayna ve Rus halkı olmak üzere tüm ezilen halklar ödüyor. Emperyalist-kapitalist sistem, dünyanın dört bir yanında yağma savaşları çıkarmaya, halkların kanını akıtmaya devam ediyor. Bu sistem yıkılmadıkça da değişen bir şey olmayacaktır.

BATI ŞERİA'DAN GAZZE'YE DİRENİŞ KAZANACAK!

Aksa Tufanı operasyonu ve İsrail'in Filistin halkına dönük başlattığı imha saldırıları neredeyse 1 yılını dolduracak. 7 Ekim'den bugüne Gazze Şeridi ve Batı Şeria'da 41 binden fazla Filistinli katledildi, 100 binden fazla Filistinli yaralandı ve 1 milyona yakın Filistinli evlerinden edildi. 3 milyona yakın insanı barındıran Gazze Şeridi'ndeki binaların yüzde 75'i Siyonist İsrail'in hedef gözetmeksizin gerçekleştirdiği bombardımanlarda yıkıldı. Neredeyse 1 yıl olmasına rağmen, Gazze'nin bir enkaz yığını haline getirilmesine rağmen İsrail "zafer" elde edemiyor. Gazze'deki direniş grupları halen İsrail ordusuyla enkaz yığınları arasında çatışıyor, İsrail'in işgal ettiği Tel Aviv, Siderot gibi şehirlere füze gönderiyor ve Batı Şeria'da eylemler düzenliyor.

İsrail, "rehineleri almak" için başlattığı bu saldırılarda rehinelere ölümüne neden oluyor. 31 Ağustos tarihinde Refah kentindeki tünellerde İsrail'in bombardımanı sonucu ölen 1'i ABD'li 6 rehinenin cesedine ulaşıldı. İsrail katliamlarını aralıksız sürdürürken Hizbullah ve Filistin cephesinde, çatışmalarda "yeni aşama" diyebileceğimiz gelişmeler yaşandı. Geçtiğimiz günlerde Hizbullah, Güney Lübnan'dan işgal topraklarına yüzlerce insansız hava aracı ve füze ateşledi. Çok sayıda askeri hedefin vurulduğu saldırının ardından İsrail medyaya "sansür" uyguladı ve herhangi bir çatışma haberinin yayınlanmasını yasakladı. Hizbullah "Erbain" adını verdiği bu operasyonu İsrail'in bombardımanında yaşamını yitiren yöneticisi Fuad Şükrü'nün intikamı için gerçekleştirdiğini duyurdu.

Hizbullah planladığı intikam saldırılarını gerçekleştirdiğini duyururken İran'ın İsrail'e yanıtı bekleniyor. İran'ın "misilleme" hakkını saklı tuttuğu yapılan açıklamalarla ifade edilirken bir yandan da ateşkes görüşmeleri devam ediyor. İran iç politikasında iki görüş öne çıkıyor. Yakın zamanda İran'ın Cumhurbaşkanı seçilen Mesud Pezeşkiyan'ın başını çektiği "reformcu" olarak nitelendirilen kanat, İsrail'e misilleme yapmayarak "stratejik sabır"

ile ABD ve AB'den imtiyaz kazanmak istiyor. Askeri kurmayların başını çektiği kanat ise İsrail'e yanıt verilmesini, gerilimi tırmandırmanın İsrail olduğunu söylüyor. İran yönetimi her ne kadar İsrail-Filistin ekseninde devam eden ateşkes görüşmelerini etkilememek için askeri hamlelerden kaçındığını ifade etse de baskılara karşı temkinli davrandığını görüyoruz. Hem ABD'nin Orta Doğu'ya savaş gemileri ve asker sevk etmesi hem İsrail'in tehditleri ve AB-Mısır'ın diplomatik baskılarının İran'da caydırıcı etki yarattığını söyleyebiliriz. İlerleyen günlerde İran ateşkes görüşmelerini öne sürerek sembolik bir misilleme yapabilir ya da misilleme fikrinden tamamen vazgeçebilir.

Karşılıklı çatışmalar, misillemeler sürerken Hamas'ın katılmadığı ateşkes görüşmeleri de sonuçsuz bir şekilde

bölünmesi ve belki de kuzeyde yeni İsrail yerleşim birimlerini kurabilmesi anlamına geliyor. Arap halkının "Selahaddin Koridoru" olarak adlandırdığı Philadelphia Koridoru ise Gazze Şeridi'nin en güneyinde bulunuyor ve Gazze ile Mısır arasındaki sınır hattını içine alıyor. Bu bölgenin İsrail kontrolünde kalması ise Gazze'nin dünyayla bağlantısının kalıcı olarak kesilmesi ve tamamen İsrail'in denetimine tabi olması anlamına geliyor.

Buraya bir parantez açmak gerekirse, 1967 yılında Gazze Şeridi'ni işgal eden İsrail 2005 yılındaki çekilmeye kadar bu iki koridorun kontrolünü elinde tutuyordu. Bu iki stratejik hattın yeniden İsrail'in eline geçmesi ise, İsrail'in saklı tutmak istediği "operasyon hakkı" ve kuzeyde olası yeni İsrail yerleşim birimlerinin kurulması ihtimaliyle birlikte

gücüyle Batı Şeria'yı işgale ve talana başladı. 7 Ekim'den bu yana halihazırda Batı Şeria'da yüzlerce Filistinli katledildi ve binlerce Filistinli tutuklandı. İsrail'in sağcı faşist bakanları "Batı Şeria'yı ilhak" diye yaygara koparıırken direniş grupları birçok kentte seferberlik ilan ederek işgal güçleriyle çatışıyor. Batı Şeria'da yeni bir aşamaya geçen çatışmalarda Hamas ve İslami Cihad tarafından "bombalı araç"la saldırılar düzenlendi. İsrail'in kalbi olan Tel Aviv'de gerçekleştirilen bu saldırıları İsrail İç Güvenlik Teşkilatı Şin Bet "ulusal bir eylem" olarak nitelendirdi.

Bu işgal ve imha girişimi yeni genişleme planlarının da habercisi niteliğinde. Gün aşırı bu bölgelerde yeni işgal niteliğinde yerleşim planları açıklanıyor ve işgalci yerleşimciler Filistinlilere saldırıyor. Son olarak İsrail'in Ulusal Güvenlik Bakanları Itamar Ben Gvir de Mescid-i Aksa'da sinagog yapma niyetini açığa vurup Batı Şeria'nın ilhak edilmesini istedi. 3 milyona yakın Filistinlinin yaşadığı Batı Şeria'da işgalci yerleşimcilerin sayısı 700 bini aşmış durumda. Nehirden denize tüm Filistin topraklarının işgalini savunan İsrailli yetkililer Gazzelileri Sina Yarımadası'na, Batı Şeria'daki Filistinlileri de Ürdün Vadisi'ne sürmek istiyor.

İsrail yeni bir sürgün politikasını hedeflerken Batı Şeria'da silahlı mücadele yeni aşamaya ulaşıyor. Gazze'de bitirilemeyen direniş, ele geçirilemeyen rehinelere ve silahlı mücadelenin liderleri İsrail'i daha da pervasız ve saldırgan olmaya itiyor. Kuzey Filistin'de Hizbullah saldırıları altında zor günler yaşayan İsrail Batı Şeria'da da bu zor zamanları tekrarlayacak. Bu yazı kaleme alınırken yani 1 Eylül'de Batı Şeria'nın el-Halil kentinde İsrail kontrol noktasına düzenlenen eylemde 3 polis öldürüldü. Batı Şeria'da iş birlikçi Mahmud Abbas yönetiminin ve İsrail'in saldırılarına karşı ortak direniş sürüyor. Ne ateşkes görüşmeleri, ne bombalarla dümdüz edilen sokaklar ne de emperyalizm ve kukla iş birlikçi yönetimleri halkın direnişini engelleyemeyecek!

ilerliyor. Hamas'ın müzakerecisi ve lideri İsmail Haniye'yi suikastla öldüren İsrail, Birleşmiş Milletler ve Hamas'ın onayladığı ateşkes taslağını reddediyor. Gazze Şeridi'nden geri çekilme maddesine "operasyon hakkını saklı tutma"yı ekleyen ve Netzarim-Philadelphia koridorlarının kendi kontrollerinde olmasını isteyen İsrail, ateşkes görüşmelerini baltalıyor. Netzarim Koridoru, Gazze'nin kuzey ve güney bölgelerini birbirinden ayırıyor ve işgal hareketinin başladığı dönemden bu yana İsrail'in en fazla saldırdığı ve en fazla stratejik önem atfettiği nokta olma özelliği taşıyor. İşgalci İsrail güçlerinin burada kalması, Gazze'nin fiilen ikiye

düşünüldüğünde, genel denklemi 2005 öncesine geri döndürmek anlamına geliyor. Böylesi bir müzakere metninin tartışılmaya açıldığı görüşmelere de Hamas katılmıyor. ABD Başkanı Biden bir ABD vatandaşının Gazze tünellerinde cesedinin bulunmasının ardından "Hamas bedelini ödeyecek" diyerek tehditler savurdu. Bu tabloda müzakerelerin yakın zamanda "ateşkes" sağlayamayacağı çok açık.

İSRAİL'İN YENİ HEDEFİ BATI ŞERİA

Gazze'de ve İsrail'in işgal ettiği Kuzey Filistin'de çatışmalar sürerken İsrail 2. İntifada'dan bu yana en büyük askeri

GÜÇLÜ BİRLİK İÇİN ELEŞTİRİ-ÖZ ELEŞTİRİDE AÇIK, DİSİPLİNDE KARARLI OLALIM

Devrimci teori olmadan, devrimci pratik olmaz!
(V.I. Lenin)

Eleştiri ve öz eleştiri gelişimin motoru olarak kavramak hareketin içinde bilinçli yürümektir. Eleştiri ve öz eleştiri yaptıklarını incelemek, hataları ve doğruları ayıklamak, tartışmak ve bilgiyi yeniden ve daha üstün bir nitelikte üretmek yapacaklarına daha güçlü hazırlanmaktır. Bunun bir toplumsal hareket olarak, bir birlik içinde gerçekleştirmek bilgiyi ve pratiği daha güçlü yapar. Toplumsal bir hareketin temel özelliklerinden biri disiplindir. Disiplin belirli bir amacın gerçekleşmesine hizmet eder... Disiplin salt "disiplinli olmak" adına savunulmaz veya gerçekleştirilmez. Böyle kavrayan veya yaşayan yok mudur? Elbette vardır, bu da mümkündür; fakat bu tür bir disiplin iradeyi amaca bağlamadığı için saçmadır ve genel insan iradesine, düşünen insan pratiğine aykırıdır. Faşist örgütlerdeki disiplin anlayışı önemli ölçüde buna yakındır örneğin; ama gene de faşizmde de bir amaç vardır. Bu akımda amaç bireylerin, genel olarak da toplumun/halkın çıkarlarıyla örtüşmediği için disiplin, kişiler bunu öyle kavramasa da kendi başına bir özellik halini alır. Kişiler "millet için/vatan için" disipline uyar, oysa faşizm ne bir milletin ne bir vatanın kuramıdır. Faşizm emperyalizmin en gerici kesiminin ciddi kriz koşullarında, burjuvazinin yönetmekte ciddi derecede zaaf yaşadığı koşullarda başvurduğu en gerici ve en zorba yönetme biçimidir. Bunun milliyetçi veya dinci bir görünümde olması rastlantısaldır. Türkiye'de örneğin milliyetçilik emperyalizmin işgaline karşı halkın haklı öfkesinin bir devamıdır ve Kemalizm tarafından kullanılmıştır. Türk milliyetçiliğinin M. Kemal döneminde derinleştirilmek istenmesi, kadim bir ulus arayışı içinde bir tarih uydurma ya da farklı bir "ırk" iddiasıyla kafatas-

çılığa varan uydurmalar bunun "akıl almaz" biçimleridir. Günümüzde Türk milliyetçiliğinin düştüğü hazin durumda faşizmin kaynağının bir sonucudur. Her nerede ve ne biçimde olursa olsun faşizm emperyalizmin en gerici doktrini-dır. Faşizmde disiplin kişilerin iradesine, çıkarlarına rağmen yerleştiği oranda geçerlidir. Bu gerçeklik deşifre edildiğinde, onun asıl hizmet ettiği unsurlar ortaya konduğunda disiplin çatırdar ve sürdürülemez. Elbette bunun için çetin bir mücadele, kapsamlı bir savaş da gereklidir. Sadece "sözle" ikna etmek düşüncesi faşizmin dayandığı temelleri (emperyalizmi) küçümsemek olur.

Bizim savunduğumuz disiplin halkın çıkarlarıyla uyumlu bir mücadelenin ihtiyaçlarına karşılık gelen disiplindir. Eleştiri ve öz eleştiri ile ilişkisi de bu tür bir ihtiyaca karşılık gelmesinden gelir. Çünkü kişinin kendi pratiğinde, kendi iradesi içinde kavrayabileceği, her an kendinde üretebileceği bir disiplin söz konusudur. Eleştiri ve öz eleştiri ile disiplin yeniden tanımlanır ve geliştirilir. Disiplini eleştiri ve öz eleştiri ile ilişkilendirmek devrimci bir örgüt için önemli bir özelliktir, hatta onun için olmazsa olmazdır. Bunu başaramadığı her durumda devrimci görevler zayıflar ve geriler.

PROLETER DİSİPLİN VE ELEŞTİRİ-ÖZ ELEŞTİRİ İLİŞKİSİ

"Eleştiri ve öz eleştiri gelişimin motorudur." Bu iddialı söz bize sadece eleştirinin ve öz eleştirinin önemini anlatmaz. Bu sözde eleştiri ve öz eleştirinin hizmet edeceği amacın da olmazsa olmaz bir yeri vardır. Eleştiri ve öz eleştiri halkın/emeğin kurtuluşu amacına hizmet etmelidir. Bu amaçtan bağımsız eleş-

tiri ve öz eleştiri yanlış doğrultuda ilerleyen bir sürecin parçası olabilir. Tıpkı disiplin anlayışımızda olduğu gibi eleştiri ve öz eleştirinin de amaçla birlikte konu edilmesi gerektiği açıktır. Bu amaçla bütünleşerek veya bütünleşmiş olarak organize olmak için eleştiri ve öz eleştiri mekanizmasını çalış-

tırmak sağlam bir disiplin gerektirir. Disiplin ancak böyle bir sürecin bir parçası olduğunda devrimci bir nitelikte olabilir. Aksi durumda disiplin gene etkili bir silah olarak karşı devrime de hizmet edebilir. Kurtuluş amacıyla ne kadar bütünleşirsek o kadar güçlü, o kadar sürekli ve gene o kadar halkın çıkarlarına uygun bir disiplinle hareket etmiş oluruz.

Dolayısıyla eleştiri ve öz eleştiri gerçek ve devrimci bir disiplinle tamamlanmak zorundadır. Disiplin içermeyen, amacı zayıf olan bir eleştiri ve öz eleştiri mekanizması tamamen yanıltıcıdır.

Bir önceki yazımızda öz eleştirinin eleştiriden ayrı olarak da gerçekleştirebileceğinden söz etmiştik. Eleştiriye öz eleştiriyle birlikte anmamızın nedeni bunu bir mekanizma olarak örgütlü yapı kapsamında kavramamızdır. Örgütlü bir yapı sonuç olarak tekil süreçlerle sınırlı olamayacağından örgüt koşullarında öz eleştiri eleştiri ile birlikte işleyebilir. Örgütlü yapıda eleştirisiz öz eleştiri motorsuz araç ya da salt kas gücüyle çalışan bir araç gibidir. Disiplin için de aynı özellik söz konusudur. Bazı yoldaşlarımızın disiplinli olması ama bazı yoldaşlarımızın disiplin bakımından eksik olması büyük sorunlar yaratır. Bu büyük sorun bünyemizedir. Bu sorunu yaşamaktayız. Birimizdeki disiplinsizlik bile bazen genel pratiğimizde ciddi kusurlara neden olabilir. Böyle durumlarda ciddiyetle disiplinsizliğin kaynağındaki eleştiri ve amaç yoksunluğuna ya da zayıflığına yönelmemiz gerekir. Yeterince eleştirmiyor, eleştiriye yeterince kolektife mal etmiyorsak disiplinsizliği koşullamış oluruz. Sözünü ettiğimiz büyük sorunun varlığı bu konudaki başarısızlığımızın bir yansıması olarak

değerlendirilmelidir.

Yeterince eleştirmemek öz eleştiriye zayıflattığına göre disiplinin gereksindiği "otokontrol" mekanizması da eksik eleştirinin bir yansıması olarak zayıflar. Dolayısıyla güçlü bir disiplin için, aynı zamanda kolektif bir disiplin için güçlü eleştiri zorunludur, güçlü eleştiriden her kaçınma, ürkme disiplinsizlik için bir zemindir.

Öteden beri var olan, kapsamlı, sürekli çözümler aranan bir sorun olarak disiplin sorununun eleştiri ile birlikte ele alınması hem disiplin anlayışımızı geliştirecektir hem de eleştiri alanındaki çekingenliğin, durağanlığın, korkaklığın üstesinden gelmenin önemini göstererek eleştirme gücümüzü yükseltecektir.

Eleştiri ve öz eleştirinin disiplinli bir örgüt inşa etmedeki önemini kendi pratiğimizde tartışmak, süreçlerimizi bu bakımdan değerlendirmek kavrayışımızı ve birliğimizi kesinlikle pekiştirecektir. Birçok alandaki sorunlarımızın derinliği ve ciddi derecedeki yaygınlığı bir çoğumuzdaki karamsarlık, başarısızlık duygusunun sebebidir. Yanlış bir düşünce biçimi olarak bu duygunun sorunlardan kaynaklandığı düşünülür. Oysa karamsarlık, başarısızlık duygusunun kaynağı dışımızdaki herhangi bir sorun değildir. Bu gibi duyguların kaynağı kendimizde, düşünce biçimimizde aranmalıdır. Bu duyguların kaynağı sorunlarla baş etme beceriksizliği ya da başarısızlığıdır. Bu duyguların baş gösterdiği her durumda sorunlar karşısında ezilmemiz söz konusudur. Bu nedenle sorunları nasıl çözeceğimizi öğrenmemiz gerekir. Çelişki yasasını öğrenmek sorunlarla başa çıkmanın temel öğretileridir. Burada hareket ettiğimiz durumda eleştiri-öz eleştiri ve disiplin arasındaki ilişkiyi kavramamız gayet mümkün olacaktır. Güçlü bir disiplin de birliğimizin temelidir. Hem sorunlarımızın derinliği hem de saldırıların yoğunluğu birliğe ihtiyacımızın da bir göstergesidir. Güçlü bir birlik için eleştiri-öz eleştiri mekanizmasını çalıştırmak ve disiplini sağlam bir zeminde geliştirmek zorundayız. Bilmeliyiz ki bahsi geçen türden sorunlar ve de duygular güçlü bir disiplinle alt edilebilecektir.

Tarımda Yarı Feodal İlişkilerin T

Bununla beraber düşük fiyatlı gıda maddeleriyle rekabet edememeleri gelişmelerini durdurarak aşırı yoksulluğa ve açlığa varan sürekli yoksullaşmaya neden olmaktadır. Bunun sonucu olarak yeni tarım teknikleriyle, üretim araçlarıyla net 1000 kg buğday üreten bir tahıl üreticisinin durumunu şu örnek iyi anlatmaktadır: “Bu üretici 50 yıl önce 1000 kg buğdaydan 2001’in 30 dolarına denk düşen bir para kazanıyordu. Aletlerini vb. yenilemek için bunun 400 kg’ını satmak zorundaydı ve ona 4 kişilik bir ailenin mütevazı bir biçimde beslenmesi için 600 kg kalıyordu. Bu 600 kg’ın bir bölümünü ayırıp 100 kg’ını daha etkili yeni aletler edinmek için satabilirdi. 20 yıl önce 1000 kg buğdaydan yalnızca 2002’nin 20 dolarına denk düşen bir para kazanıyordu. Aletlerini yenilemek için bunun 400 kg’ını satacaktı ve ona bu kez 4 kişilik bir aileyi beslemek için yetersiz olan 600 kg kalacaktı; bu durumda yeni aletler satın alamayacaktı. Bugün, üretici 1000 kg buğdaydan yalnızca 10 dolar kazanıyor, aletlerini yenilemek için bunun 600 kg’ından fazlasını satmak zorunda ve bu da elbette olanaksız. Çünkü 400 kg buğdayla 4 kişilik aileyi besleyemez. Aslında bu fiyata, ne zaten yeterince gülünç olan aletlerini yenileyebilir ne karnını doyurabilir ne de çalışmaya devam edebilir. Yani borçlanma, işsizlik ve düşük ücretlerin egemen olduğu, yetersiz ekipmanlı, yetersiz sanayileşmiş gecekondulara göç etmeye mahkûm edilmiştir.” (age, s.17) Bu örnekten de hareketle geri teknik araçlarla yapılan üretimin yaygınlığının onun üretime egemen olduğu sonucuna varmak için tek kıstas olamayacağını söyleyebiliriz. Çünkü bu üretim kendi kendine yeten bir düzeyin ötesine geçme koşullarından daha ileri teknikle, sermaye ile gerçekleştirilen üretim tarafından sürekli uzaklaştırılmaktadır. Dünya Tarım Tarihi kitabının yazarları bu sonuçtan hareketle yeşil devrimi ve çağdaş tarım devrimini daha ileriye götürmeye yönelik kalkınma politikalarının ve daha ucuz gıda temin etmeye yönelik politikalarının açlığa karşı mücadelede neden ters etki yaptığının ve köylüleri neden daha da yoksullaştırdığının anlaşıldığını belirtiyorlar (age, s. 17-18). Sorunun kendisi üretim tekniklerinin, üretici güçlerin daha ileri bir nitelik kazanmasından kaynaklanmıyor, asıl olarak bunlar üzerindeki özel mülkiyetin

pekişmesi nedeniyle toplumun büyük çoğunluğunun bunlardan mahrum kalmasıyla daha geri üretim tarzlarına, daha kötü koşullarda yaşamaya mahkûm edilmesinden kaynaklanıyor. Bu bakımdan çözüm azınlığın üretim araçları üzerindeki mülkiyetini toplumsallaştırarak toplumları geri üretim tarzlarından kurtarmak olabilir. Yoksa ne geri üretim tarzlarıyla toplum, içinde bulunduğu durumdan kurtulabilir ne de üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet sürdürülür. Modern üretim tarzı toplumsallaşabilir. Emperyalist kapitalizm bunun önündeki belirleyici engeldir. Büyük mülkiyet küçük mülkiyeti giderek daha fazla egemenlik altına alarak, kötürümleştirerek, nitelik bakımından zayıf bırakarak muhafaza ederken küçük mülkiyet onu karşısında ne dayanabilir ne de ona üstün gelebilir; sadece giderek daha sefil koşullarda varlığını sürdürebilir. Tarım ve sanayi dahil bütün toplumsal üretimin modernleştirilmesi, küçük üretimin dönüştürülüp toplumsal mülkiyetin egemen kılınmasıyla daha sınırlı toplumsal emek zamanla daha üretken-verimli bir üretim gerçekleştirilecektir. Modern tarımın yaygınlaştırılması bunu daha belirgin hale getirecek, sosyalizm bunu muazzam düzeyde geliştirecek, komünizm bu gelişmeye sınırsız bir içerik kazandıracaktır. Bu nedenle üretim araçlarının mülkiyetinin üretici güçlerin özgür gelişimini sağlayacak toplumsal mülkiyete dönüştürülmesi temel önemdedir.

SÖZLEŞMELİ TARIM MODERN YARICILIKTIR

Küçük aile işletmelerinin “sözleşmeli tarım” uygulamalarıyla şirket çalışanı pozisyonuna getirilerek kendi toprağında kendi üretim araçlarıyla cüzi bir ücret karşılığında üretimde bulunmak zorunda bırakıldığı, bu sistemle mülkiyet ilişkilerinin anlamsızlaştırıldığı, toprak-üretim araçları mülkiyetinden ziyade sözleşme şartlarının belirleyicilik kazandığı belirtilmektedir. (Esrin Balcı, Emperyalist Tekellerin Kısacasında Türkiye’de Tarım, s. 24-25)

Sözleşme şartlarının belirleyici olması, tekellerin küçük üretim karşısındaki üstünlüğünden kaynaklanmaktadır. Küçük üretim ve küçük toprak mülkiyeti her zaman büyük toprak mülkiyeti ve

tekeller karşısında bu pozisyonudur. Sözleşme buna yasallık kazandıran, bu ilişkiyi onaylayan biçimlerden sadece biridir. Sözleşmeli tarım bir nevi **modern yarıcılık** olarak da tanımlanabilir. Kendi toprağında gene kendi üretim araçlarıyla üretim yapması, üretim araçları mülkiyeti kendisine ait olduğu sürece ücretli-emek sermaye ilişkisi gibi değerlendirilemez. Tekeller ve onların yerli komprador taşeronları küçük üreticiyi bir nevi yarıcılık ilişkisi içinde sömürerek artı değere yarı feodal tarzda el koymaktadır. Genelde sermaye dahil üretim için gerekli hemen her şey üretici tarafından sağlanmakta ve üretimde bütün sorumluluk gene üreticiye

kiyet, sermaye/tekeller ne kadar zayıf, küçük, önemsiz olursa olsun küçük üretimin varlığını, devamını sağladığı ve sürekli yeniden onu ürettiği için her şeye rağmen hesaba katılmak, dikkate alınmak zorundadır. Tekellerin tüccar sermayesi gibi küçük üretim üzerinde belirleyici bir rol oynaması, üretimi belirlemesi mülkiyet ilişkilerinin karakterinde, tarzında değişiklikler yaratması kaçınılmazdır; ama üreticiyi üretim araçlarının mülkiyetinden bağımsız kılmadığı sürece onun niteliğinde köklü bir dönüşüm yapmış olmaz. Aksine onun mevcut tarzı, ilişkileri içinde olabildiğince kendine tabi kılıp üretici güçlerin emeğini sömürür. Artı değere üretim

aitken sözleşmede belirlenen şartların yerine getirilmediği her durumda da sorumluluk gene üreticiye yığılmaktadır. Böylece üretici yarıcılığın gereklerini yerine getirmediğinde sadece daha sefil koşullara sürüklenmekle kalmayıp daha ağır şartlarda borçlanmaya ve toprak dahil üretim araçlarını ipotek ettirmeye, giderek yitirmeye de sürüklenir. Sözleşmeli tarımda üretici esasen toprak başta olmak üzere üretim araçlarının mülkiyetine sahip olduğundan bu mül-

araçlarının dolaysız, tam sahibi olarak değil; en büyük hisseli ortağı gibi en büyük paya yarı feodal ilişki ve üretim tarzı içinde el koyar. Buna modern biçimler kazandırması, modern yöntem, araçlar kullanması biçimsel bir şeydir ve gerçeği görünmez kılmaya hizmet eder. Burada biçimin altında gizlenmiş gerçeği açığa çıkarmak, göstermek özel bir önem kazanır. Küçük üreticiyi bu ilişkiye mecbur eden koşullar üzerinde hangi sınıfların belirleyici olduğu kadar

Emel Dayanağı: Küçük Üretim-III

üreticiyi hangi ilişkilere tabi kıldıkları da önemlidir.

TÜRKİYE'DE TOPRAĞIN SERMAYELEŞMESİ RASTLANTISAL, KÜÇÜK MÜLKİYETİ ESASTIR

“Üretim araçları, ancak ve yalnızca emekçiden ayrıldığı ve emekle bağımsız bir güç olarak karşı karşıya geldiği zaman ve ölçüde sermaye halini alır. Ancak anılan durumda (köylünün toprağını ekip biçtiği durum -bn.) emekçi üretim araçlarının sahibidir, malikidir. Bu nedenle nasıl ki üretici, bu üretim araçları karşısında emekçi değilse, bunlar da emekçi karşısında sermaye

Ne kadar etki ederse etsin bu üretim tarzını, belirleyici bir üretim tarzı olmaktan çıkarmaya, tasfiyeye özel bir yönelim, amaç gösterilmemesi ulusal kapitalizmin egemen hale gelmesini engelleme politikasının yansımasıdır.

Yazar buna rağmen 2000’li yılların başında 10 hektardan az toprağa sahip yoksul ve küçük köylülere ait işletme sayısının toplamın yüzde 85’i olduğunu, sahip oldukları arazinin de toplamın yüzde 42’si olduğunu, bu durumun bugün çok farklı biçimler aldığını, mülkiyet ilişkisinin değiştiğini, uygulanan tarımsal model nedeniyle toprak mülkiyet yapısının zaman içinde öneminin kalmadığı da

bu vasfını kaybediyor. Bir gecede buna neden olan hangi toplumsal gelişme olmuştur vs. belli değil. Bunun AB ile tarım politikası anlaşmasının sonucu olarak yapıldığı biliniyor. Bu da mevcut yapının, ilişkilerin, üretimin nasıl da emperyalizmin politikalarından beslendiğini ve ona göre biçim, içerik kazandığını gösteriyor. Tarımsal nüfusun ve desteğin belirlenen düzeye çekilmesi politikası gereği tamamen kâğıt üstünde resmi ve biçimsel şekilde köylüler köylü olmaktan, köy köy olmaktan çıkarılıyor. Böyle yapıldığında 10 milyon köylü, köylü olmaktan çıkmış, içinde bulunduğu üretimini, ilişkileri ortadan kaldırmış oluyor. Böyle olmadığı halde, TÜİK’i referans alıp 10 milyon köylüyü yok sayarak toplumsal ilişkiler, mülkiyet ilişkileri değişmiştir dersek bu bizim toplumsal ilişkileri ne kadar yüzeysel kavradığımızı, derinlemesine incelemediğimizi gösterir. Gerçeğin her zaman resmi rakamlardan, üstelik TÜİK gibi her türlü hile ile gerçeği gizleyen kurumların verilerinden çok farklı olduğunu biliyoruz.

Yoksul-küçük köylülere ait işletme toplamın yüzde 85’i iken bugün hangi orandadır? İster 6,6 milyon içinde isterse 16 milyon içinde olsun bu oran kaçtır? Yazar isterse gene TÜİK’i esas alarak işletmelerin büyüklüğüne, niteliğine dair oranları açıklayarak nasıl bir değişim yaşadığını ortaya koyabilir. Mesela TÜİK 2022 yılında KOBİ’lerin oranını yüzde 99,7 olarak açıklamıştır. Tarım alanında da durumun pek farklı olduğu söylenemez. Çünkü bu üretim tarzı egemen ilişkilerin genel karakteri ile ilgilidir. 10 milyon köylü ve yaşadıkları yerlerdeki üretim ilişkileri nasıl değişmiştir? Küçük köylü mülkiyeti büyük mülkiyete mi dönüşmüştür? Topraklar mı genişlemiştir? Üretim araçları daha nitelikli hale mi gelmiştir? Kısaca buralardaki üretim ilişkilerinin, yaşayış biçiminin nitelik olarak önceki düzeyi aşan hangi toplumsal değişimler yaşanmıştır? “Yazar mülkiyet ilişkileri değişmiştir” derken sorunlu-saibeli nüfus değişim oranlarından başka bir kanıt göstermeye ihtiyaç duymuyor. Bu değişimin hangi toplumsal gelişmelerin sonucu olduğunu ortaya koymuyor. Küçük-yoksul köylülerin işletmelerinin genel içindeki oranının yüzde 85’ten kaçta gerilediğini açıklıyor.

Uygulanan tarımsal model nedeniyle zaman içinde toprak mülkiyet yapısının öneminin kalmayacağı görüşü de aynı yüzeysellikte, subjektif bir yorum içeriyor. Bu mülkiyet yapısının emperyalizm karşısında büyük dezavantajlara sahip olması onun dönüşümü için tek başına yeterli bir kriter, neden değildir. Emperyalizmin politikalarının kaçınılmaz olarak kendiliğinden belli değişimlere neden olmak dışında mevcut yapıyı dönüştürmek üzere özel bir amaç içermediği, aksine bizzat bu yapıyı kendisinin temel dayanaklarından birine dönüştürdüğü/dönüştüreceği yüzyıllık emperyalizm deneyimiyle artık bilinmez, tartışılır, kuşku götürür olmamalıdır. Dolayısıyla emperyalist politikaların mülkiyet ilişkilerini, toprak mülkiyetini köklü değişikliklere uğratmak gibi ne ilerici bir niteliği ne de böyle bir amacı bulunmaktadır. Toprak mülkiyeti esasen küçük mülkiyet özelliği nedeniyle emperyalizm karşısında zaten önemsizdir! Onun emperyalist üretimin düzeyiyle, egemenliğiyle kıyaslanabilir bir durumu bulunmuyor; ama bu mülkiyet yapısı varlığını korudukça, dahası bir ülkedeki egemen üretim biçimi olmayı, o ilişkileri belirlemeyi sürdürdükçe o ülkedeki üretim ilişkilerinin niteliğine dair temel bir olgu olmaya devam edecektir. Mesele onun emperyalizmle boy ölçülemez bir mülkiyet yapısına sahip olması değil -ki bu bakımdan sadece küçük toprak mülkiyeti değil bütün özel mülkiyet biçimleri onunla boy ölçüşemezdir- her şeye rağmen bu mülkiyet ilişkisinin toplumsal üretim üzerinde, içinde önemli, belirleyici bir yer tutuyor olması, on milyonlarca insanın yaşamının, ilişkilerinin buna bağlı olarak üretilmesi, sürdürülmesidir. Yoksa Hindistan’daki neredeyse 1 milyar küçük-yoksul köylünün, tüm Dünya’daki milyarlarca köylünün de emperyalist tekeller karşısında ne hükmü var ki? Ya da herhangi bir yarı sömürge ulus devletin, örneğin TC’nin emperyalizm karşısında ne hükmü olabilir ki? Hem yazarımıza göre küçük aile üreticiliği tekellere üstün daha verimli bir üretim tarzı olduğundan 5-10 emperyalist tekelin 6 milyon, dünyada ise milyarlarca köylü karşısında ne hükmü olabilir? Öyle ise zamanla bu tekeller küçük aile üreticiliği karşısında tutunamayacaktır değil mi? Tutunamayacakken bunca kaygı neden?

değildirler...” (Marks, Artı Değer Teorileri) Türkiye’de bu ikisinin ayrılığı rastlantısal, birliği normal biçimdir ve bu ilişki egemendir ve yaygındır. İçsel ve dışsal nedenler, genel koşullar bu ikisinin mevcut ilişkisini tersine çevirecek nitelikte bir etkide bulunmuş değildir. Bu anlamda yüz yıldır anlamlı neredeyse hiçbir değişim gerçekleşmemiştir. Bu emperyalizm komprador burjuvazi ve toprak ağalarıyla beraber bu yapıyı nasıl sürdürdüklerinin de bir göstergesidir.

görülmektedir diyerek aktarıyor. (Esrin Balcı, Emperyalist Tekellerin Kıskacında Türkiye’de Tarım, s. 27) Bunu da TÜİK’in “2000 yılında köylerde 23 milyon 707 bin kişi yaşarken 2019’da 6 milyona gerilediğine” dair verisine dayandırıyor. (age, s. 27) TÜİK verisini esas alan yazar başka bir yerde (age, s. 112) büyükşehir kanunu ile bir gecede köylü nüfusunun 10 milyon azalarak 66 milyona düşürüldüğünü söylüyor. Nasıl oluyor da bir gecede 10 milyon köylü

KADIN ÇALIŞMALARINDA YANLIŞ DÜŞÜNCELERLE MÜCADELE EDELİM-I

Güçlü bir komünist hareket yaratmak istiyoruz. Bunun için komünist hareketin kadın sorununu açıklayan, kadınların özgürleşmesine önderlik eden bir komünist kadın hareketi (KKH) yaratması gerektiği açıktır. Önderliği olan bir hareket gelişebilir, önderliği olmayan bir hareket ise her zaman dağılmaya müsaittir. KKH'ye bundan dolayı ihtiyaç olduğu başından beri net olmalıdır. Bu eksen de yürüyen bir tartışma yapmalıyız.

Bu tartışmaya "KKH'nin gelişimini engelleyen nedir?" sorusuyla başlayalım. Üzerinde dururken özellikle kendimizi değerlendireceğimiz bu soru söz konusu görevin anlaşılmasında ön açıcı olacaktır. Bu sorunun ilk yanıtı çok çeşitli yanlış fikirlerdir. Bu yanlış fikirleri bulup açığa çıkartmak, bunlarla mücadele etmek, doğru fikirlerin hâkim hale gelmesini sağlamak, bunu KKH'yi yaratmak amacıyla birleştirmek tarihsel bir görev olarak bizi beklemektedir.

Mao "Bir şeye baktığımız zaman, onun özünü incelemeliyiz, görünüşünü ise sadece bizi kapının eşiğinde karşılayan bir şey olarak ele almalı ve eşikten içeri girdikten sonra da baktığımız şeyin özünü kavramalıyız. Güvenilir ve bilimsel olan biricik tahlil yöntemi budur." (Seçme Eserler Cilt I, s. 155) diyor. Yanlış fikirlerin açığa çıkarılmasında temel yöntemimiz bu olmalıdır. Şunu unutmamalıyız ki KKH'nin gelişmesine engel olan yanlış fikirler ortaya konmadan, bu fikirler geriletmeden başarı şansımız yoktur. Öyleyse, öncelikle inceleme yöntemimiz doğru olmalıdır. Bu olmadan yanlış fikirlerin açığa çıkarılması dahi mümkün olmayacaktır.

Yanlış düşünceler belli kaynaklardan beslenir. Aynı özden gelen bu kaynaklar çok çeşitli biçim ve kavramlarla karşımıza çıkmakta, desteklenmekte, temellendirilmektedir. Bu da bunların açığa çıkarılmasını güçleştirir. Bu nedenle karşımıza çıkan, popüler, yaygın veya genel kabul gören fikri ya da fikirleri doğrudan ileri ya da doğru fikir olarak kabul etmemeli, sorgulamalı, o fikrin

ideolojik özünü, hangi sınıfa hizmet ettiğini muhakkak incelemeliyiz.

Kadın çalışmalarında bugün yanlış düşüncelerin iki temel çıkış noktası vardır: Birincisi, kadın sorununu sınıflar üstü, ideolojiler ötesi bir sorun olduğunu savunan görüştür. Bu anti Marksist görüş cinsiyet eşitsizliğini başlı başına ve ayrı bir sorun olarak gören yalnızca erkek egemenliğine dayandırır. Bu görüş kadın mücadelesini çeşitli ve karmaşık biçimlere sahip erkek egemenliğine karşı bir mücadele olarak değil de kaba bir biçimde "erkeğe karşı" mücadele olarak kavrar. Sorunun derinliğini ve farklı boyutlarını, özellikle de sınıfsal mücadeleyle ihmal edilemez ilişkisini kavramaktan uzaktır. Ataerkiyi sınıfsal mücadele içinde tanımlayamayan ve toplumlardaki temel çelişkileri kadının kurtuluşu önündeki temel engeller olarak görmeden mücadele etmeyi öngören bu görüş alt yapının üst yapıyı belirlediğini, ekonomik ilişkilerin tüm ilişkilerin temeli olduğunu, üretim ilişkilerinin toplumsal yaşamı ve insanın konumunu belirlediğini yadsır. Cinsiyetçiliğin kökenleri hakkında yanlış bir teze sahip olmasından ötürü kadın mücadelesi ona göre cinsiyetler arasındaki bir savaşımdan ibarettir. Bu görüş kadını merkeze koyan bir görüştür, ideolojik olarak burjuvadır, feminizmdir.

İkincisi bilindik, yaygın, kendiliğinden üretilen ve tüm devletlerce desteklenen, bugüne kadar hep desteklenmiş erkek egemen anlayıştır. Buna göre kadın ve erkek farklıdır ve eşit değildir. Erkek hem fiziksel hem de düşünsel olarak kadından üstündür ve eşit olamazlar. Kadının ve erkeğin doğuştan ve doğal yapılarından kaynaklı eşit olamayacakları düşüncesine dayanan bu görüş erkek egemen görüştür. Erkeği merkeze koyar: burjuva, feodaldır.

Bu iki görüşün de çıkış noktasında cinsiyetler vardır. Cinsiyetlerin içine doğduğu ve onları biçimlendiren sistem ise değinilip geçilen bir konudur. Farklı uçlardaki bu iki görüş birbirine taban tabana zıt durmalarına rağmen ideolojik köken bakımından aynıdır. Hangi noktadan yola çıkarlarsa çıksınlar hep

aynı yere, kadının kurtuluşu sorununun gerçek çözümünden uzak burjuva fikirlere ulaşırlar.

Şimdi bu fikirlere dair birkaç soru soralım: "Zenginler ve yoksullar daima vardır ve daima var olacaklardır" gibi düşünceleri geriletmeden devrimci mücadele geliştirilebilir mi? Aynı yaklaşımla, "Kadınlar ve erkekler farklıdır ve eşit değildir" düşüncesini geriletmeden gerçekten komünist bir kadın hareketi yaratılabilir mi? "Kadın sorunu sınıflar üstü bir sorundur, kadının savaşı erkeğe karşı bir savaştır" düşüncelerinin yanlışlığı ortaya konmadan KKH yaratılabilir mi? Kadın ve erkeğin bilincine yerleşmiş olan ataerki düşünceleri savaşılmadan "eşitlik", "farklılık" vb. kavrayışlar MLM bir bakış açısıyla sorgulanmadan, değiştirilip düzeltilmeden, sökülüp atılmadan gerçekten komünist olunabilir mi? Kadınlar sömürüldüklerinin farkına varmadan bundan kurtulmanın yolunu arayabilirler mi? Erkekler cinsiyetçi, eril anlayışın onları nasıl körelttiğini, zehirlediğini birer kadın düşmanına dönüştürdüğünü fark etmeden, bunun yanlışlığını kabul edip kavramadan, kendiyle bir savaşa girip değişme ve düzeltme yoluna girmeden komünist olabilirler mi? Bütün bunların yanlışlığı kavranmadan toplumsal yapıyla gerçek bir hesaplaşmaya gidip tüm toplumsal yapıyı değiştirebilirler mi? Hayır, kesinlikle hayır.

Yanlış fikirlerle mücadelenin biri iç biri dış olmak üzere iki alanı vardır. İç ve dışımız, elbette birbirinden bağımsız olmamakla birlikte mücadele biçim ve niteliği bakımından özgünlükler içermektedir. İdeolojik mücadele bu açıdan çok yönlü olmak zorundadır. Bir yandan devrimci, demokrat, ilerici kurumlar aracılığıyla topluma yayılan yanlış fikirler, diğer yandan burjuva-feodal hâkim sınıflar tarafından pompalanan yanlış fikirler ve bir başka yandan ise KP içinde sürekli var olan komünist ve komünist olmayan fikirler arasındaki çelişki ve sürekli mücadele. Her biri açısından ideolojik mücadeleden asla taviz verilmemeli, özgünlükleri tartışmanın ana yönelimi bakımından göz önünde bulundurulmalıdır.

Biz burada içteki yanlış fikirlere yönelik bir tartışma yürütüyoruz. KP içindeki yanlış fikirleri (kadının kurtuluşu sorunu bağlamında) tartışırken bu fikirlerin dışımızla ilişkisini koparmamalıyız. Çünkü bu yanlış fikirler komünist saflara insan, burjuva-feodal toplumun ürünü olan insan vasıtasıyla ulaşmaktadır. Komünist saflardaki yanlış fikirlerin dıştakiyle hiçbir ilgisinin olmadığını varsaymak yanlış olacaktır.

KKH'yi geliştirmemizi engelleyen yanlış fikirleri nesnel gerçeklere dayanarak incelersek şu yanıtları bulacağız: KP içinde hangi yanlış fikirler vardır, kaynakları ve düzeltme yolları nelerdir? İçteki yanlış fikirlere baktığımızda kaynağını çoğunlukla ikinci çıkış noktasından aldığını görürüz. Her ne kadar "feminizmden etkilenme" ve "feminizme kayıldığı" belirlemeleri yapılsa da KP içinde feminizmden etkilenmek ya da feminizme kaymaktan kaynaklanan, kadını merkeze koyarak oluşturulan görüşlerden kaynaklı yanlış fikirlerin gelişmesi daha sınırlıdır. Ancak dönem dönem (yaşam şansı bulduğunda) bu kaynaktan beslenen yanlış fikirlerin de daha belirgin olduğunu söyleyebiliriz. 2010-2016 yılları buna örnektir. Ancak bugüne baktığımızda ikinci kaynaktan yani erkek egemen anlayıştan beslenen yanlış fikirlerin daha baskın olduğunu fakat tabii ki her iki durumun da çok büyük zararlar verdiğini görürüz. Lenin "Hiçbir zaman soyut gerçek yoktur, gerçek her zaman somuttur." diyor. Bunun anlamı yanlış fikirlerin hayatta ve mücadelede bir eylem, bir olgu halinde olduğudur. Mao yoldaş "Uzun Süreli Savaş Üzerine" isimli makalesinde "Sorunları özel olarak ele almaya karşı olduğumuzu söylerken nesnel gerçeklere dayanmayan ya da onlara uymayan düşüncelere karşı olmamız gerektiğini kastediyoruz; çünkü bu düşünceler hayalcidir, yanlıştır ve bunlara uygun hareket etmek başarısızlığa yol açar." diyor. Demek ki KKH'yi yaratmaktaki başarısızlığımızın kaynağında da "nesnel gerçeklere dayanmayan" ve "onlara uymayan" düşünceler vardır. Biz en ileriye temsil etsek de düşünsel olarak en doğrusunu savunsak da pratiğimiz incelendiğinde karşımıza

bu tür düşünceler çıkar. Kendimize karşı objektif olmalıyız. Örneğin tüm kadınların sadece kadın oldukları için aynı sömürüye uğradıklarını düşünmek nesnel gerçeğe dayanmayan bir düşüncedir. Çünkü küçük aile ekonomisine dayanan, burjuva-feodal toplumda yaşayan ve ücretli emeğini özgürce (kendi hesabına) satma hakkı olmayan, yatak odasıyla mutfak arasında kısırlanmış kadınla kapitalist toplumda işçi olan kadının sorunu, çelişkileri bir ve aynı değildir. Burjuva bir kadınla işçi bir kadının ya da köylü bir kadının çelişkileri, toplumsal konumları, ezilmişlikleri bir ve aynı değildir. Burjuva ve proleter kadının çelişkilerinin ve taleplerinin bir ve aynı olduğunu iddia etmek “nesnel gerçeklere dayanmayan” düşüncelere tipik bir örnek oluşturur. Yine evinin penceresinden başını dahi çıkarması yasaklanan ve çalışması, seçmesi, okuması, öğrenmesi engellenen kadınların önüne “ev içi emeğin ücretlendirilmesi” hedefini koymak nesnel gerçeklere uymayan düşüncelere tipik bir örnek oluşturur. Erkeğin hiçbir zaman cinsiyet eşitlikçi olamayacağı ya da devrimci-komünist partilerde ise erkek egemen olamayacağı fikirleri de buna örnek olarak gösterilebilir. Toplumsal yaşam ve mücadele böyle düşüncelerle bezenmiştir. KP’ler ise toplumsal yaşamın hem bir ürünü hem de bir parçasıdır.

KP içindeki yanlış fikirlerin kaynağı muhakkak ki parçası ve sonucu olduğu toplumsal yapıda ve bu toplumla KP’nin ilişkisinde aranmalıdır. Mao, “... ama her şeyi yapacak olan insandır”

diyor. Tüm toplumsal yapının alt ve üst ilişkilerini değiştirecek olan insanın bilinçli eylemidir. Öyle ki KP’yi oluşturan da insan olduğu için, onu geliştirecek olan da içindeki komünist insanın bilinçli eylemi olacak. Bu görüşe bağlı olarak KP içindeki yanlış fikirlerin kaynağı insanların (kadın ya da erkek) erkek egemen veya feminist anlayışlı olmasıdır. Her iki anlayış da toplumsal ve tarihsel olarak sınıflı toplumun ürünüdür. Erkek egemenliği, kadının ikincil konuma düşmesi sınıfların oluşmasıyla başlamıştır. Buna bağlı olarak cinsiyetçiliğin sınıf çelişkilerinin çözülmesi ile silinmeye yüz tutacağını söyleriz. Kimilerine göre bir neden olarak görülen erkek egemenliğini komünistler bir sonuç olarak görürler. Engels bunu çok net bir biçimde ortaya koymuştur. Şu açıktır ki nedenler ortadan kaldırılmaksızın sonucun değişmesini beklemek büyük bir ahmaklık olur.

Erkek egemenliği çeşitli biçimlerde KP’lerde de vardır. Bunun nesnel zemini KP’nin aynı toplumsal yapıdan besleniyor olmasıdır. Toplumsal yapının gerici, eskimiş yanlarıyla mücadelesinde KP ileriye temsil eder; ne var ki bu, ondan hiçbir şekilde etkilenmeyeceği ya da ondan hiçbir şey taşımadığı ve taşımayacağı anlamına gelmez. Aksine komünist olmak tam da bu bunun farkında olmayı ve sürekli bir mücadele içinde olmayı gerektirir. Bunun farkında olmayı ihmal eden ve mücadeleyi aksatan komünist kendindeki gericiliğe kaybetmeye mahkûm olur. Bu nedenle KP’lerin temel birimlerinde cinsiyetçi bakış açılarının etkili olabilmesi gayet

mümkündür hatta bunun kesin bir biçimde söylenmesi de yanlış olmaya- caktır: Tüm temel birimlerde cinsiyetçi bakış açıları etkin olur. Bu sürekli bir tehliktir. KP toplumun genel yargılarından, eğilimlerinden, öğretilerden tamamen kopmadıkça, toplumsal bir devrimle birlikte yeni bir toplumsal kültür ve bilinç oluşmadıkça bu etkiyle mücadele etmenin zorunlu olduğunu bir ilke olarak kabul eder. Söz konusu etki nesnel gerçeğin bir yansımasıdır. Bu nesnel gerçeklikle mücadelede proleter bakış açısının, tüm ayrımcılıkların kökünü kurutacak sınıfsız toplum mücadelesinin belirleyici önemini yadsımadan, tam aksine kendi özgün ve doğru duruşunu buna dayandıran bir kadın hareketi için de bu mücadele zorunludur. Bunu ihmal eden her komünist kaçınılmaz olarak bir burjuva aydına dönüşür. Erkek egemen anlayışın sınıf ayrımcılığıyla ilişkisini kavramayan, bundan ötürü de bu anlayışın burjuvaca düşünmenin, yaşamının güçlü bir biçimini doğurduğunu ihmal ederek hareket eden her komünist Lenin’in reformistler için ifade ettiği “bataklığa gitme”nin başka bir yolunda ilerliyoruz. Biz reformistlerin gittikleri yolda özgür olduklarını rahatlıkla söyler ve onlara el sallamakta tereddüt göstermeyiz; ama komünist partisindeki aynı türden bir yolculuğa kayıtsız kalmamız, yolcularına da özgürlük tanımamız söz konusu olamaz. KP içindeki bu tür yolculuklar KP’yi tasfiye etmenin bir biçimi olarak değerlendirilip -elbette bu durumlarda da Lenin’in mücadelelerini örnek alarak- kökten, radikal biçimlerde reddedilmelidir. Yine Mao

Aralık 1929’da “Parti İçindeki Yanlış Düşüncelerin Düzeltilmesi Üzerine” başlıklı makalesinde yanlış fikirlerin kaynağına ilişkin şunları söylemiştir: “...Temel birimlerin büyük ölçüde köylülerden ve diğer küçük burjuva kökenli unsurlardan meydana gelmesi ‘ve ancak’ partinin yönetici organlarının bu yanlış fikirlere karşı uyumlu ve kararlı bir mücadele ile üyeleri partinin doğru çizgisine uygun olarak eğitime konusunda da gösterdikleri başarısızlık.” Bugün aynı belirlemeyi kadının kurtuluşu sorununda KP’ye uyarlamak yanlış olmayacaktır. KP’nin temel birimlerinin erkek egemen anlayışa sahip köylü ve küçük burjuva unsurlardan oluşması ve partinin yönetici organlarının bu ataerkil fikirlere karşı uyumlu ve kararlı bir mücadele etmek, kadrolarının doğru çizgide eğitmek bir yana doğrudan bu fikirleri taşıyor olması onun içindeki kadının kurtuluşu sonuna dair yanlış fikirlerin kaynağıdır. Komünist fikirlerin gelişmesinin yolu bu durumdan kaynaklı tıkanma tehlikesi altındadır. Komünist iddiadaki bütün kişiler öncelikle kendilerinden başlayarak bu nesnel gerçeği değiştirmek üzere mücadeleye başlamalı, bununla savaştan korkmamalıdır. Komünist insanın bilinçli ve kararlı eylemi olmaksızın ataerkil anlayışlar yıkılmaz. Böyle bir düzeltme hareketinin başarıya ulaşabilmesi için “Nesnel gerçekten yola çıkarak düşünceler, ilkeler, görüşler bulabilecek; planlar, talimatlar, siyasetler, stratejiler ve taktikler öne sürebilecek insanlara ihtiyaç vardır.” (Mao)

devam edecek...

AFRİKA'DA ARABASI ÇAMURA SAPLANAN FRANSA VE ABD

Afrika uzunca bir süredir emperyalistler arası çekişmenin örtülü ama çalkantılı bir seyir izlediği, darbelerle emperyalistler arası güç dengelerinin yerinden oynadığı ihtilaflı alanların başında geliyor. “Keşif” adı altında Portekiz’le başlayan sömür tarihi, İngiltere ve Fransa ile derinleşerek ilerlemiş Afrika’nın zenginliklerine, kültürüne, değerlerine, diline ve tarihine yönelik topyekûn bir saldırı halinde bugünlere gelinmiştir. Özellikle sanayi devriminin gelişimi ile hammadde ve insan kaynağına (iş gücü) duyulan ihtiyaç, zengin yeraltı kaynaklarına sahip Afrika pastasını hedef haline getirmiştir. Bu pastadan pay kapma yarışı içine giren sömürgeci devletler, ilk olarak 1885 yılında kıtayı “medenileştirme” adına pay hakkı gözetilerek anlaşma sağlamış, cetvellerle çizilen sınırlar, sömürgeci devletler tarafından “kavgasız(!)” paylaşılmıştır. İngiltere, Almanya, Fransa, Belçika, İtalya, Portekiz ve İspanya ile başlayan sömürgecilik Afrika’yı kuşatmış, 52 bölgeye ayrılarak sömürgeleştirilen kıta coğrafyasında tarih boyunca sadece (1935-41 yılları arası İtalya işgali haricinde) Etiyopya sömürgeleştirilememiştir. Sömürgeciliğin yayılmaya başladığı ilk andan itibaren kimi köle

isyanları gelişse de örgütsüz ve dağınık karakterinden kaynaklı sömürgecilğe karşı ciddi bir karşı koyuş gelişmemiş, bu durum sömürgeciliğin işine yarayarak, kıtaya yayılmasını kolaylaştırmıştır. Köle isyanlarının gelişim seyrinde, özellikle İngiltere ve Fransa, kabileler arası çatışmalar yaratarak halkı birbirine kırdırmış ve sömürgeci emellerinin önündeki engelleri kolayca aşmıştır.

Tarihsel olarak, sömürgeciliğin her türlü baskı, katliam, sömürü ve talan politikaları, Afrika kıtası üzerinde bir karabasan gibi çökmüştür. Klasik sömürgeciliğin emperyalizmin ortaya çıkmasıyla birlikte şekil değiştirmesi, kıta halklarının azgınca sömürülmesinde, açlığa ve sefaletle mahkûm edilmesinde, yer altı ve yer üstü kaynaklarının talan edilmesinde bir değişiklik yaratmamış, bölge emperyalistler arası dalaşın, pazar kavgalarının merkez üslerinden olma özelliğini korumuştur. Uzunca bir süre Afrika’ya yönelik ilgisi ve politikası zayıf olan ABD’nin özellikle 11 Eylül saldırıları sonrası bölgeye yönelik politik-ekonomik hamleleri, ABD emperyalizminin de bölgeye üs kurarak pastadan pay kapma yarışına dahil olmasını, sosyalizmin geçici yenilgisinin ardından

emperyalist kampta saf tutan Rusya ve Çin sosyal emperyalizminin bölgeye yönelik politik-ekonomik hamleleri izlemiştir.

80’lere kadar asıl olarak elmas madenleri, değerli mineral yatakları, ucuz iş gücü ve hammadde ile emperyalistlerin iştahını kabartan kıta coğrafyası, 90’lı yıllardan sonra petrol, doğal gaz ve uranyum yatakları ile emperyalistlerin menziliinde bulunmaktadır.

1955 yılından sonra Afrika ülkelerinin teker teker bağımsızlık savaşlarına girmesi ve sömürgecilikten kurtulup kendi kaderlerini belirlemeye hak kazanmaya başlamalarının ardından, yeni bir hegemonya dönemi de başlamış oldu.

Sömürgeci geçmişine dayanan Fransa’nın Afrika politikası Fransız dış politikasında her zaman önemli bir rol oynamıştır. Fransa her daim ekonomik-politik ve askeri alanda Afrika politikasına büyük önem vermiştir. Son yıllara kadar aralarında 17 eski sömürgesinin de bulunduğu 30 Afrika ülkesi ile ilişkileri düzenlemek adına İş Birliği Bakanlığı adı altında çalışmalar yürütmekteydi. Ancak işler Fransa’nın istediği şekilde

ilerlememektedir. Keza ABD açısından da durum pek farklı değildir. ABD’nin Fransa’nın aksine Afrika politikası, süreklilik arz etmemekte, gel-gitli bir seyir izlemektedir. Son 20 yılda özellikle Rus ve Çin emperyalizminin Afrika’da izlediği politik-askeri hamleler, kıtayı yüzyıllardır talan eden özellikle AB’li emperyalistlerin ama ABD emperyalizminin de bölgedeki konumlanmasına ciddi çomaklar sokmakta, hareket alanını daraltmakta, pastadaki payını gün geçtikçe büyüyen bir şekilde küçültmektedir. Sömürgecilikten itibaren gelişen emperyalizmle birlikte devam eden böl-parçala-yönet politikasının kıta ülkelerinin ekonomik-politik-askeri bağımlılığın etkisiyle iç dinamiklerinde yaşanan istikrarsızlığı (sınıf mücadelesinin kıtada geri seyir izlemesinin etkisi bunu derinleştirmektedir) nedeniyle darbeler, sınırlar arası ihtilaflı çatışmalar, iç çatışmalar da eksik olmamaktadır. Gerek emperyalistler arası politikalar gerek bu politikalar ışığında gelişen iç çatışmaların ve darbelerin emekçilerin yaşamlarına alt-üst eden seyrinde etkisi; yoksulluk, sefalet, açlık, ölüm ve katliamlar şeklinde görülmüş, bu durum bölgedeki parçalı durumu derinleştirmiş, özgürlük mücadelesini kösteklemiştir.

Emperyalistler arası pay kapma yarışında uzunca zamandır Afrika'da rüzgâr AB ve ABD'li emperyalistlerin aleyhinde bir seyir izlemektedir. Özellikle Rus emperyalizminin ve Çin Sosyal emperyalizminin yoğunlaşan ekonomik-politik-askeri konumlanışı, bu rüzgârın AB ve ABD'li emperyalistlerin aleyhinde esmesine büyük etkide bulunmuştur. Bu konumlanış bölgesel planları, pay kapma savaşını örtülü bir şekilde körüklemiş, Afrika'da emperyalist hegemonya dengelerini değiştirmeye başlamıştır. Bununla birlikte, kimi yarı-sömürge (Türkiye-Hindistan gibi) ülkelerin egemenleri, gerek bağımlı oldukları emperyalist efendilerinin konumlanışı etrafında, gerekse emperyalistler arası dalaştan faydalanarak pastadan küçük de olsa pay kapma kaygısıyla bölgeye yönelik çeşitli politikalarını sahaya yansıtmaktadır. Bu durum, Afrika'nın kaynayan kazan olmaya devam etmesine neden olmaktadır.

Emperyalistlerin Afrika'daki yeni konumlanma hamlelerinin en büyük etkisinin Fransa aleyhinde geliştiğine kuşku yoktur. Afrika, Fransız emperyalizminin en büyük pazar özelliğini koruyor olsa da gelişmeler bu pazarın gün geçtikçe küçüldüğünü de gözler önüne sermektedir. Afrika pazarında güç ve hakimiyet kaybeden, gün geçtikçe eriyen Fransa'nın gelişmelere nasıl müdahale edeceği henüz belirsizdir; ancak geçmişin aksine askeri müdahale alanı oldukça zayıflamış durumdadır. Burkina Faso ile başlayan, Mali ile devam eden son olarak temmuz ayında gerçekleşen darbenin ardından Nijer'den de kapı dışarı edilen Fransa, askeri müdahale kabiliyetini yitirmekle yüz yüzedir. Nijer'deki darbeden saatler önce Fransız istihbarat servisinin Nijer'in başkenti Niamey'e asker konuşlandırma önerisine, Macron tarafından verilen, "Bu sömürgecilik olarak yorumlanacaktır, Françafrique'de kalamayız" yanıtı Fransa'nın tıkanmışlığını göstermektedir. Zira müdahalenin karşılığı sadece Afrika'daki konumlanmasına yönelik dirençle sınırlı kalmayacak, aynı zamanda Fransa içinde de bir karşılığı olacaktı. Nitekim son süreçte özellikle Afrika kökenli Fransızların yoğun yaşadığı Fransa banliyölerinde patlak veren iç isyanların Fransız egemenlerinde yarattığı korku da bu hamleyi engelleyen etmenlerden olmuştur. Nijer'de gerçekleşen darbenin diğer mağduru(!) da ABD emperyalizmi olmuştur. Darbe ile yönetimi ele geçiren iktidarın, 2012 yılında Nijer ile

ABD arasında gerçekleşen "Savunma İş Birliği" anlaşmasının tek taraflı olarak iptal edildiğini duyurmasının ardından "ABD birliklerinin ülkedeki statüsünün ve varlığının yasa dışı olduğu, anayasal ve demokratik kuralları ihlal ettiği" vurgulanarak ABD askerlerinin bölgeyi terk etmeleri istendi. Fransa'nın ardından ABD de ülkedeki askerlerini geri çekmek zorunda kaldı. ABD'nin Afrika'daki askeri varlığına dair geri çekilmenin ilk olmadığı biliniyor. Trump döneminde de Batı Afrika'nın bir bölümündeki askeri varlığını sonlandıran ABD'nin bu hamlesi, "ABD'yi bitmek bilmeyen savaşların dışında tutma" (Trump) anlayışı çerçevesinde olmadığı, uluslararası arenada emperyalist hegemonyasını yeniden düzenlemek (özellikle Asya Pasifik'e yoğunlaşması) ve yeni savaşlara daha güçlü hazırlanmak çerçevesinde bir geri çekilme olduğu yönünde okunmalıdır. Zira ABD, Afrika'da sadece bölgesel yatırımlar yapmakla kalmıyor, aynı zamanda her ne kadar zayıflayan bir seyir izlese de ciddi hegemonik bir güç olan Fransa'ya da gerek ekonomik gerek askeri açıdan ciddi yardımlar da yapıyor. Öte yandan özellikle Afrika'daki operasyonlarında kullandığı en büyük ikinci üssün Nijer'de bulunmasına rağmen bu alandan çekilmeyi göze almasını, gerek Afrika'ya yönelik bütünlüklü politik hamlenin bir parçası olarak okumak, gerekse de emperyalistler arası konumlanışın (özellikle Çin sosyal emperyalizmi ve Rus emperyalizminin bölgede gelişen hegemonyasının) etkisi olarak okumak doğru olacaktır.

Afrika'da anti sömürgecilik bilinci ve mücadelesi anti emperyalist mücadeleyle doğrudan ve kesintisiz bir tarihsel ilişkiyle bağlanmıştır. Bu durumda hareketlerin siyasi çizgisini, tutarlı bir anti emperyalist karaktere bürünmesini zorlaştırmaktadır. Bir önceki çağdan kalan refleksler ve burjuva karakterli tutumları etkilemektedir. Bu emperyalistler arası saflaşmada özellikle Rus ve Çin emperyalistlerinin elini güçlendiren bir durumdur. Zira hareketler ne biçimde olursa olsun "bağımsız" devlet olmaya odaklı bir anlayışla şekillenmektedir.

Fransa'nın Ağustos 2020'de eski sömürgelerine "tarihsel hafıza yenileme" politikasının bir parçası olarak, Cezayir'e teslim ettiği 24 mücahidin kafatasları, beklenenin aksine etki yaratmışa benziyor. Nitekim "korku iklimi" yaratması beklenen bu hamle "anti sömürgeci(!)"

mücadeleyi körükleyen bir rol oynamış gibi gözüküyor. Sömürgeciliğin tarihsel kökeni esas olarak Batılı emperyalistlere dayanınca Çin ve Rus emperyalizminin bölgesel planları, pastadan pay kapma savaşı "sömürgeciliğin devamı olarak" emperyalist talanın, sömürünün ve vahşetin henüz bir parçası olarak görülememektedir. Çin'in "Kuşak-Yol" projesi kapsamında gündeme gelen 'Modern İpek Yolu' projesi ile Kuzey ve Doğu Afrika'nın Malakka'ya kadar uzanan bölgeyi kontrol etme hamleleri, kendi emperyalist hegemonyası için taşıdığı önemi vurgularken; Rusya'nın ekonomik hamleleri ve Wagner Grubu aracılığıyla sağladığı askeri destekler de bölgedeki hegemonya kurma çabalarını sürdürmektedir. Ancak bu çabaların etkisi, henüz "eski sömürgeci" politikalar kadar hissedilmemektedir. Bu durum "sömürgeciliğe" karşı Çin ve Rusya'nın güvenilir müttefik ve "sağlam bir iş arkadaşlığı" kategorisinde ele alınmasına yol açmaktadır. Afrikalı yerel egemen sınıflar kadar kitlelerde de bu bakış açısı sirayet eder durumdadır. Nitekim "Sömürgeci Fransa"ya karşı gerçekleşen Nijer'deki son darbe sırasında halkın darbecilere desteği ve Rus bayrakları ile kutlamalar yapması bu durumun göstergelerinden birisidir.

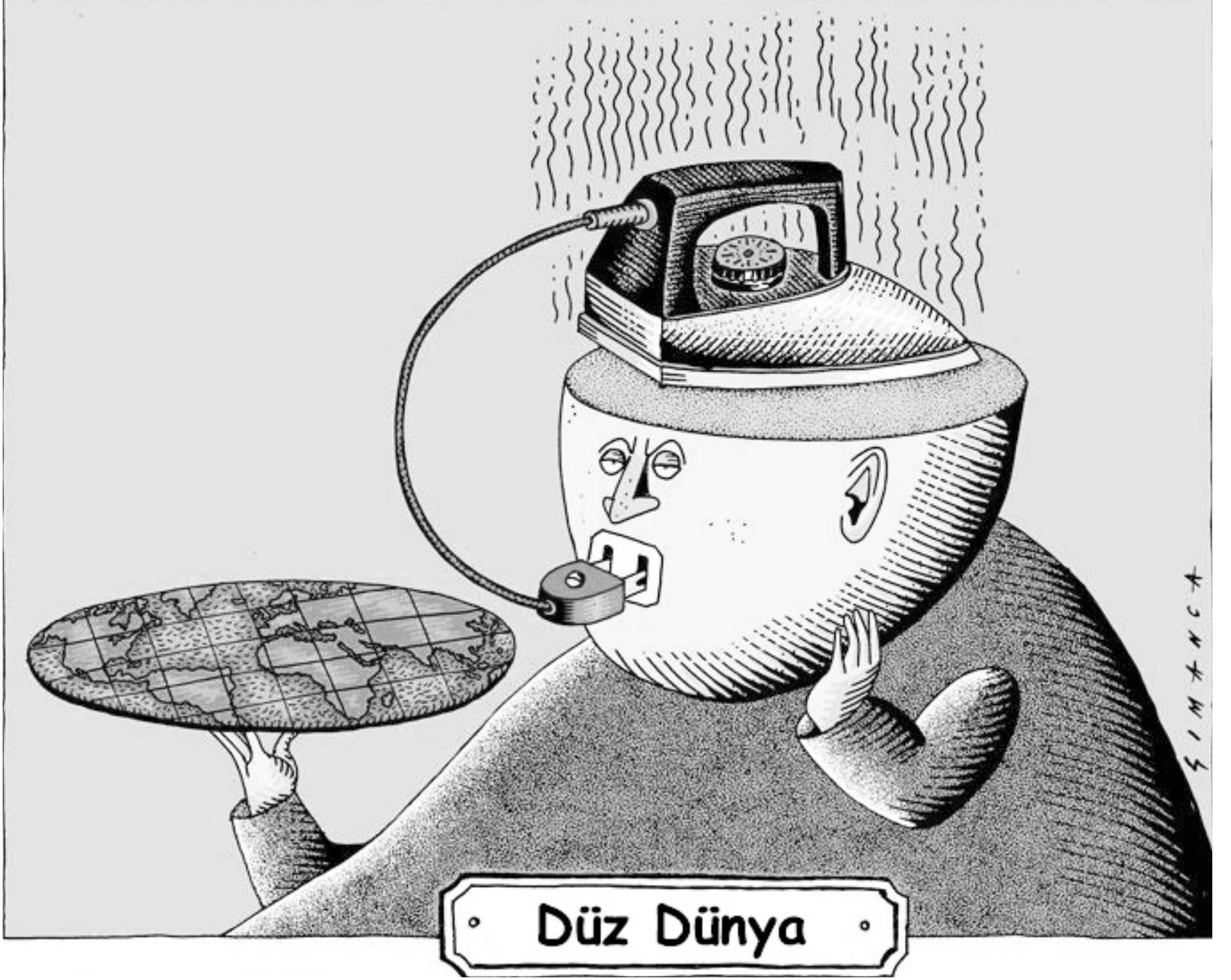
Fransa ve ABD'nin Afrika'ya yaptığı yatırımlar 40-50 Milyar dolar arasında bir meblağa gerilerken, Çin ise son dönemde 255 milyar dolarlık ticaret hacmi ile makası oldukça açmış durumdadır. Yakın zamanda hiçbir emperyalist aktörün bu orana yaklaşması ise öngörülmemektedir. Afrika açısından "güvenilir müttefik" Çin'in ekonomik yatırımları emperyalist hegemonya dengelerini değiştirmeye başladığını söylemek gerekir. Bununla birlikte Wagner Grup gibi bir dış politika aracılığıyla siyasi ve askeri danışmanlık ile silah desteği gibi acil ihtiyaçlara çözümler sunan Rus emperyalizmi, kıtada kısa sürede yeniden etkinliğini artırmayı başardı. Bu durum gerek ABD gerekse de Fransız emperyalizminin Afrika'daki konumlanmasını daha fazla etkileyecek durumdayken Rusya'nın konumlanışını da göz ardı etmemek gerekmektedir. Öte yandan az önce vurguladığımız "anti sömürgecilik"ten kaynaklı Rusya ve Çin'i dost ve müttefik görme halinin pek uzun sürmeyeceğini de belirtmek gerekir. Çin sosyal emperyalizminin Afrika'daki varlığının ilk dönemlerinde, insan hakları ve demokrasi gibi konularda dayatmalardan kaçınarak

kolay finansal kaynak aktarması, onun güvenilir bir müttefik olarak değerlendirilmesine yardımcı olmuştur. Ancak, borç diplomasisi ve yatırım anlaşmalarındaki uygulamaları sonucu Afrika ülkeleri sürekli olarak dezavantajlı duruma gelmeye başlamış; bu durum, Çin'e yaklaşımda bazı değişikliklere yol açmıştır. Buna rağmen Çin bölgede etkili bir figür olarak sahnedeki yerini korumaktadır.

Nijer'deki son darbe girişiminin ardından özellikle Rusya'nın ABD ve AB'li emperyalistlerce darbenin arka planında olmasıyla suçlanması, Çin'in bölgedeki gelişimini gözden kaçırma durumu değil, esas olarak Çin ile henüz karşı karşıya gelmek istememenin bir yansımasıdır. Öte yandan Batılı emperyalistlerin "eski sömürge" tarzında bir askeri müdahale ile sorunu çözme girişimlerine başvurmamasının altında yatan bir başka neden ise "müdahalenin yıkıcı etkisi" değil, yıkılanın yeniden inşasında karşılaşılabilecek zorluktur. Libya örneği bunun en somut göstergelerinden olmuştur. İstikrarsızlık kendi politik-ekonomik hamlelerini de köstekler nitelikte seyir izlenmesine yol açmaktadır.

Gelinen aşamada Afrika'da Fransa'nın yanan ışığı sönmeye ve karanlığa doğru evrilmektedir. Ancak bu Afrika'nın aydınlığa doğru yol aldığını göstermektedir. Emperyalistler arası dalaş sürdükçe talan ve sömürü politikası çeşitli hamlelerle devam etmektedir. Kaybedeni ise esas olarak emperyalistlerin pay kapma savaşında sömürü ve vahşetin en koyu halini yaşıyan Afrikalı halklardır. Emperyalist paylaşım döngüsünü kırarak ve aydınlık yolu açacak olan, halkların emperyalizme karşı mücadelesidir. Kendiliğinden gelişen anti sömürgeci bilincin, öfkenin günümüzde anti emperyalist bilince dönüşmesi mutlak bir zorunluluktur. Bu bilincin gelişimi emperyalistler arası saflaşmada düşmanı daha bütünlüklü görmeye olanak sunacaktır. Kışkırtmalarla depreşen iç çatışmaların, emperyalistlerin ekmeğine yağ sürdüğüne kuşku yoktur. Afrikalı halklar esas dostluğu kendi iç dinamiğinde aradığı oranda aydınlık yakın olacaktır. Emperyalizm ile halklar arasındaki çelişkinin en keskin olduğu alanlardan olan kıta coğrafyasında gelişecek gerçek bir anti emperyalist bilinç, sınıf mücadelesinin de gelişim dinamiği olacaktır.

GERÇEK DIŞI TEORİLER VE ONLARA TEMEL OLAN GERÇEKLER!

Her birimiz günlük hayatımızda toplumumuza sirayet eden ve gerçek ile uyumsuz birçok ritüel, inanış, iddia ve teorinin varlığını tecrübe etmekteyiz. Bu olgulardan bazıları dinsel ve kültürel kaynaklardan beslenir, bazıları ise günlük olguları “komplocu” bir dünya görüşü ile yorumlamaktan ileri gelir. Kimileri binlerce yıldır toplumsal yaşamımızdadır, kimileri ise her yeni gözlem ile şekil değiştirir. Kimi olgular, defalarca çürütülmesine rağmen toplumsal yaşamda varlığını korur, kimileri ise bilimin aralık bıraktığı kapılar ardından içeri sızma fırsatı bulur. Özellikle sözde bilim alanlarında faaliyet gösterenler; enerji şifacılığı, dünya dışı yaşamcılar,

modern simyacılar, nümerologlar gibi kişilerin iddiaları ya bilimin net bir biçimde açıklama getirme ihtiyacı duymadığı olgulardan ya da toplumun geneline bilimsel açıklamaların ulaşmasının mümkün olmadığı alanlardan beslenir. Ancak bazı alanlar vardır ki toplumun genelinin bu alana dair bilimsel görüşüne ne olduğuna hâkim olmasına rağmen ve basit gözlemler ile bunu teyit edebilecekken, dinsel veya kültürel anlatılar ve açıklamalar varlığını devam ettirir. Komplo teorisyenleri bu konuda rol üstlenerek bu alanları ve buna konu olan tarihi iddiaları sıcak tutmakta, bu iddialara kimi “gerçek temeller” bulmaya çalışmaktadır.

Sanal medya aracının kullanımının yaygınlaşması ile birlikte sıra dışı içerikler oldukça geniş kesimlerin dikkatini çekebilmektedir. Bu alanın manipüle içerikler üretilmeye ve yayılmasına oldukça elverişli oluşu, sözde bilimciler için de bir nimet olmaktadır. Bin yıllık efsaneler, sanal medya aracılığı ile üzerinde oynanmış “yeni gerçekler” ile piyasaya sürülebilmekte, görsel ve işitsel duylara hitap eden bu oynanmış gerçekler birçok kişiyi de ikna edebilmektedir. Bu teorilerin paranormal ve sıra dışı içerikleri, görsel ve işitsel sözde kanıtlar ile geniş bir çevreyi etkilemektedir. Bunun neticesinde bilime yönelik güven kırılmaya çalışılmaktadır.

Böylece sanal medya gibi alanlarda bazen sap ile saman birbiri ile karışabilmektedir. Elbette bu olgular sanal medyadan önce de vardı ancak sanal medyanın erişim gücü ile birlikte artık ciddiye alınması gereken başlıklar haline gelmişlerdir. Sözde bilimciler bunu yaparken çoğunlukla insanların sisteme olan güveninin zayıf olmasını kullanmaktadır. Yani gerici sistem ile aynı dünya görüşünden beslenen idealist sözde bilimciler, gerici sistemin bilimi tahakküm altında tutuyor olduğu gerçeğini, bilimi çürütmek için kullanmaktadır. “Uzaylılar var ancak NASA gizliyor”, “Aya hiçbir zaman ayak basılmadı”, “Yer çekimi yoktur”, “Dünya

düzdür”, “Covid diye bir hastalık yoktur”, “Aşılar ve ilaçlar birer komplodur” gibi birçok iddia özellikle ABD gibi emperyalist ülkelerde artık geçmişe göre daha fazla taraftar toplamaktadır. Açıktır ki insanların sistem ile olan çelişkilerinin derinleştiği dönemlerde sistem, sözde bilimler ve komplo teorileri ile dikkatleri gerçeklerden uzaklaştırmak istemektedir. Son yıllarda yeniden duymaya başladığımız ve kendisine temel bulmaya çalışan ve kimi komplo teorilerine kaynaklık oluşturan olgulardan biri de Düz Dünya Teorisidir.

DÜNYANIN ŞEKLİ NASILDIR?

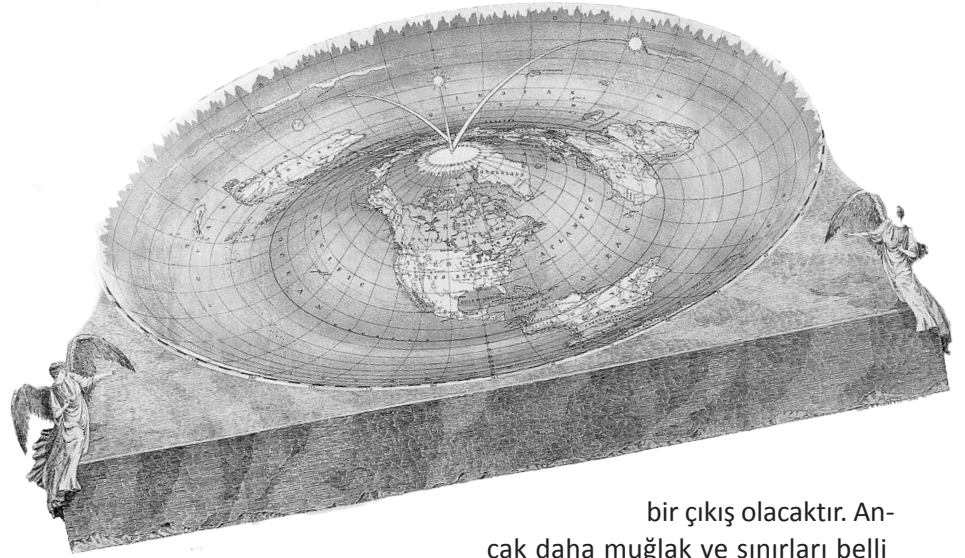
Dünyanın şekli ile ilgili her ne kadar yuvarlak, küre gibi tanımlamalar genellikle kullanılsa da aslında bu tanımlar gerçeği tam olarak karşılamamaktadır. Dünyanın şekli geoit olarak tanımlanmaktadır. Küre ve yuvarlak gibi kavramlar yerine geoit kullanılmasının sebebi, dünyanın kutuplardan basık ve ekvatorun ise şişkin oluşudur, bu şekil bu sebeple tam bir küre tanımına uymamaktadır. Eğer yuvarlakta kastımız geometrik olarak noktasal köşelerin olmayışı ise evet, her yönden merkeze mesafesinin aynı olmamasına rağmen, dünya düz değil yuvarlaktır. Bugün için bu olgu bilim camiasında tartışma götürmez bir gerçektir. Ancak toplumun geneli için aynı durumu söylemek mümkün değildir. Dünyanın şekline dair en eski inanışlar, düz bir tepsi gibi olduğuna ilişkindir. Özellikle Orta Doğu din geleneğinde bu inanış sıkı biçimde takip edilmiştir. Dünyanın şeklinin düz olabileceğine ilişkin fikirler de köklerini en az iki bin yıl öncesinden almaktadır. Pisagor, dünyanın şeklinin yuvarlak olabileceğini ortaya atan bilinen ilk kişidir. Matematik çalışmaları ve astronomi gözlemleri Pisagor’u bu fikre itmiştir. Evrende görünen tüm nesneler yuvarlak görünümlü iken dünya neden düz olacaktı?

Kısa bir süre sonra Aristo, çeşitli gözlemler ile bu savın oldukça geçerli olduğunu öne sürmüştü. Aristo ay tutulmasının sebebinin farkına varmıştı, güneş ve ay arasına dünyanın girmesi ile tutulma oluşmaktaydı. Böylece dünya yuvarlak olduğu için, ay üzerine düşen gölge de yuvarlaktı. Bir diğer olgu, kuzeye ilerlendikçe, kutup yıldızının gökyüzündeki konumu da değişmekteydi. Sürekli olarak Yunanistan’dan Mısır’a ticaret ve gezi amaçlı seyahatler gerçekleş-

tiren antik Yunanlılar, Güneyde kutup yıldızının, kuzeyde gözlemlendiğinden daha alçak gözlemlendiğini fark etti. Yani ekvatorun bakan biri için Kutup Yıldızı ufuktayken, kuzey kutbundaki bir gözlemcinin tam tepesinde olacaktır. Aristo bu farkı aynı zamanda dünyanın çevresini ölçmek için de kullanmıştır. Aristo’nun bulduğu değer, bugün yapılan hesaplamalara göre daha yüksek bir değerdir, buna rağmen yapılan gözlemler bilimsel açıdan dikkate değerdir. Batlamyus gibi kimi coğrafyacı ve astronomlar bu gözlemlerin işaret ettiği gerçeği kabullenerek çeşitli gök ve evren modelleri çıkarmaya çalışmış, yüzlerce yıl bu öngörü ile tabiatın davranışı açıklanmaya çalışılmıştı.

16. yüzyılın başlarında, artık bu iddiayı ispatlamaya yarayacak gelişmiş gemi, pusula ve araçlar mevcuttu. Dünya yuvarlak ise bir noktadan yolculuğa başladığında yolculuğun sonu yine aynı noktada bitmeliydi. Macellan’ın arkadaşları ile birlikte giriştiği ancak kendisinin sonunu göremediği yolculuk tam da böyle bir sonuç üretmişti. Artık gözlemlerle sabitti; dünya yuvarlaktı.

Elbette, bugünden baktığımızda uydular tarafından çekilmiş fotoğraflar, defalarca uzaya çıkarılmış astronotlar gibi direk gözlemleri bir kenara bırakırsak dünyanın şekli dolayısı ile ortaya çıkan kimi etkiler mevcuttur. Sıcaklıklar güneş ışığının açısı sebebi ile kutuplara doğru azalır, dolayısı ile buharlaşma ve tuzluluk farkı oluşur, bazı yerler aydınlıkken, aynı anda bazı yerlerde gece yaşanır, kutup yıldızı yalnızca kuzey yarım küreden görünür, tan süreleri değişir, gölge boyu kutuplara gidildikçe uzar, termik basınç kuşakları oluşur. Bunlar, dünyanın yuvarlak şeklinin yüzlerce sonucundan bazılarıdır. Yani göğün ardına uzanıp, uzaydan dünyaya bakmamıza gerek dahi yoktur, etkilerini zaten günlük yaşamımızdan dahi görebilmekte ve anlamlandırabilmekteyiz. Kaldı ki, dünyanın yalnızca alçak yörüngesindeki uydulardan değil, dünyayı bir toz zerreciği olarak görece derecede uzaklardan da fotoğrafini çekmek mümkün olmuştur. 1990 yılında Voyager 1 uzay aracı, güneş ışığı bantları arasındaki soluk mavi bir noktanın, 6 milyar kilometre uzaktan dünyanın fotoğrafını çekmeyi başarmıştır. Soluk mavi nokta tanımı, bu resme bakarak düşüncelerini ifade eden Carl Sagan’a aittir. Elbette daha yakın ve net

fotoğraflar artık gınaşırı çeşitli uzay ajansları tarafından paylaşılmaktadır. Yani bilim açısından dünyanın şekline dair, en azından düz olup olmadığına dair bir tartışma yoktur. Dünyanın şekli net biçimde bilinmektedir. Artık bilimsel tartışmaların eksenini, evrenin ne biçimde olduğuna ve sınırlarının ne olduğuna ilişkindir.

KANITLARA RAĞMEN, GERÇEĞE SIRTINI DÖNMEK!

Dünyanın şekline dair çekilen fotoğraflar, günlük hayattaki hissettiğimiz etkiler ve çıkarımlar, toplumun tümünü ikna etmeye yetmemektedir. Ancak bu ikna olmamanın temelinde herhangi bir bilimsel şüphecilik yoktur, dogmalara kayıtsız şartsız bağlılık vardır. Bu ise dünya görüşü ile, çevremizi nasıl gördüğümüz ve nasıl bir bilişsel süzgecimiz olduğunu ile ilintilidir. Daha doğru bir ifade ile, dünyaya hangi sınıfın çıkarları doğrultusunda baktığımız ile ilgilidir.

Hawking’in “Zamanın Kısa Tarihi” kitabında, Bertrand Russell’a ithafen bir anekdot aktarılır. Russell bir gün gökbilimi üzerine bir söylev vermektedir. Dünyanın güneşin etrafında döndüğünü, güneşin de galaksi denilen yıldız kümesi içinde durmaksızın hareketini sürdürdüğünü anlatır. Konuşmanın sonunda, arka sıralardan ufak tefek yaşlı bir kadın ayağa fırlar: “Bütün bu söyledikleriniz oldukça saçma. Aslında dünya, düz bir tepsi gibi bir kaplumbağanın sırtında durmakta!” Russell gülümseyerek sorar: “Öyleyse kaplumbağa neyin üzerinde durmakta?”. Kadın cevaplar: “Ondan aşağısı da hep kaplumbağa!”

Evren içindeki dünyayı kaplumbağalardan oluşan bir kule üzerindeki tepsi olarak hayal etmek ve bu iddiayı savunmak, bugün için oldukça cüretli

bir çıkış olacaktır. Ancak daha muğlak ve sınırları belli olmayan bir düz dünya tanımı, sisteme olan güvensizlikle ve manipüle araçları ile birleşerek geniş çevrelerin zihnini bulandırabilmektedir. İnsanların hangi argümana daha fazla maruz kaldığı, kimi zaman hangisini daha sıra dışı bularak, sistem tarafından karartılmış, geleceği belirsizleştirilmiş yaşamlarında tutunabilecek bir dala dönüştürdüğü, bu olguların yayılım gücünü etkilemektedir. Aynı zamanda bilime ve gerçeğe olan güvensizliği de perçinlemektedir. Dünyanın düz olduğu gerçeğini saklamak kimin işine yarayacaktır? Hangi gerekçe ile bu gizem saklanmaktadır? Bu soruların makul bir cevabı yoktur. Ancak gerçekler hangi sınıfın çıkarıdır? Gerçekleri gizlemek kime yarayacaktır sorularını cevaplamak ise, toplumun acil ihtiyaçlarının ve zorunluluklarının tanımlanmasına olanak verecektir. Aynı zamanda, sözde bilimlerin hangi sınıfa hizmet ettiğinin de açığa çıkmasına yarayacaktır.

Bilime olan güveni zedeleyen, bilimi tahakküm altında tutan ve kendi çıkarlarına göre “ürün üretmeye” zorlayan emperyalist-kapitalist sistemdir. Bu sistem içerisinde bilimin sınırları, yalnızca gerici sistemin ihtiyaçlarının karşılanmasına yarayacak kadardır. Bu sebeple bilim algısı ve tanımı, yalnızca laboratuvar duvarları arasına hapsedilir. Bilimsel çalışma aynı zamanda bir yöntem meselesidir, bu yöntem gerçek ile ilişkilenmeyi önceler. Bilimin laboratuvar duvarları içerisine hapsedilmeye çalışılmasının sebebi de budur. Sisteme göre, bilimsel yöntem topluma sirayet etmemeli, toplum gerçeklerden olabildiğince uzak tutulmalıdır. Çünkü gerçeğe erişenler, dünyanın kaplumbağa kulesi üzerindeki bir tepside ibaret olmadığını görenler, zorunluluklarının da bilincine varacaklardır.

“BİZE KİMLİK KAZANDIRAN ŞEY MÜCADELEDİR” (EROL VOLKAN İLDEM)

Yola uzun bakabilmek bir devrimcinin yaşamında yenilgi ve zaferlerle dolu bir dizi savaşı yürütmekle anlam kazanır. Lenin’in devrim ve strateji hakkındaki yazılarında dikkat çektiği gibi devrim, tek bir savaşı değil bir dizi savaşı ifade eder; her adımın doğru hesaplanması ve her aşamanın uzun vadeli hedefler doğrultusunda planlanması gerekmektedir.

Nubar (Erol Volkan İldem) yoldaşın devrimci yaşamı da Erol’dan Halil’e, Halil’den Nubar’a uzanan yolculuğunda “tek bir savaşı değil içinde bir dizi savaşı” barındırdı. Çocuk yaşında tanıdıktı devrimcileri. Dönem dönem evlerinde kalan Partizancılar olurdu. Yine yan komşuları Atılım gazetesi çalışanlarıydı. Onların mücadele hikayelerini merak ve sorularla dinler, kafasına yatmayan şeyleri tartışırdı. Daha çocuk yaşında okumayı, araştırmayı sevdi. Ezeni, ezileni, dostu, düşmanı anlamaya başladığında soruları daha da arttı. Sonradan yeni yoldaşlarına verdiği ilk öğüdü, “Yoldaşlar bir devrimcinin her zaman soruları olmalıdır. Soru sormadan öğrenemezsiniz, bir şeyi anlamak için sorduğunuz her soru sizi cevaplarını aramaya yönlendirir. Adımlarınızı bulduğunuz cevaplara göre atarsınız. Attığınız her adım sınıf mücadelesinde daha da ileri çıkmanıza yarar.” olmuştu.

Erol yoldaşın yaşamında her şey hızlı geliyordu. Kararsızlık ona göre değildi. Karar verildi mi uygulamak gerekirdi. Lise yıllarında Komsomolda örgütlendi. İlk olarak kendi mahallesi olan Okmeydanı’nda gazete dağıtmaya başladı. İlk defa 17 yaşında, F tipi hapisanelere karşı yapılan Cumartesi eylemlerinde tanıştı polis işkencesiyle. Daha sonra da mücadelenin birçok alanında defalarca kez düşmanla yüzleşti. Düşman karşısındaki tereddütsüz duruşu yoldaşlarına örnek oldu. “Partiye, yoldaşlara, halka bağlılık” bir devrimcide olmazsa olmazdır. Onu tanıyan herkes Nubar yoldaşın mücadele pratiğinde bunun örneklerine çok kez şahit olmuştur. 19 yaşında bir randevu sırasında polisin kimlik kontrolüne karşı anlık refleksiyle polisin silahına el koymuş, yaşanan arbedede defalarca silahı polisin kafasına dayamış, tetiğe basmakta tereddüt etmemiş ancak silah tutukluk yapmıştı. Alandan uzaklaşmaya çalışırken yoldaşının düşmesiyle geri dönmüş polisin çağrısıyla harekete geçen çevredeki faşist bir grubun linç girişimi sonucu tutuklanmıştı. 19-22 Aralık Hapishaneler Katliamı sonrası devletin F tipi hapisaneleri hayata geçirdiği, devrimci ve komünist tutsakların saldırıları fiili direnişler ve ölüm orucu eylemiyle göğüslediği bir süreçte yaşamıştı ilk tutsaklığını. Erol yoldaş, bu kez partinin verdiği görevi onurla

yerine getirmiş, 248 gün tereddütsüz sürdürdüğü ölüm orucu eyleminde bedeniyle tecrit ve treadman saldırısına set olmuştu... Tahliye edilir edilmez tekrar tutuklandığı 2006 yılına kadar kaldığı yerden devam etti Komsomoldaki görevlerine. 3 yıllık tutsaklığın ardından özgürlüğüne kavuştuğunda bu kez soluğu Dersim dağlarında aldı.

Dersim’de yine zorlu bir süreçte savaş alanının önderliği görevini omuzladı. Sefagül Kesgin (Eylem) yoldaştan devraldığı Bölge Siyasi Komiserliği görevini yerine getirirken Erol’dan Nubar’a uzanan yolculuğunda kelimenin tam anlamıyla nehirler gibi çoğalarak aktı. Kimi zaman durgun, kimi zaman hırçın, kimi zaman dalgalı da olsa akışı hiç durmadı yatağını bulmak için... Başlarken ulaşmak istediği yer belliydi onun için. “Yola uzun bakmak” bu yüzden belirleyiciydi. Anlık başarı ya da başarısızlıkların hepsi bir birikim oluştuyordu. Yani savaş deneyim kazandırıyor savaşa. Nubar yoldaş da her pratikte bu deneyimi biriktirdi... Devrimci mücadelenin uzun soluklu ve stratejik bir süreç olduğunu kavrayıp yenilgilerden dersler çıkardıkça hep daha fazla sorumluluk üsleni.

Partiyi hem içerden hem de dışardan gelecek saldırılara karşı gözbebeği gibi korumak bir komünistin en temel göre-

vidir. Nubar yoldaş partiye yönelik sağ tasfiyeci hizipçi saldırılara karşı partiyi korurken yoldaşlarının da parti çizgisi etrafında saf tutmasına önderlik etti.

Yoldaşlarına söylediği “Bize kimlik kazandıran şey mücadeledir” sözü, özellikle umutsuzluk, karamsarlık ve yılgınlık gibi dönemlerde çok daha anlamlı hale geliyordu. En zor anlarda bile yoldaşlarına moral vermeyi, onların umudunu taze tutmayı görev bildi. En karamsar anlarda bile bir yol bulmaya ya da bir yol açmaya yöneldi. 11 yıllık gerilla yaşamında ona yön veren yalnızca savaşın taktiksel yönüne değil stratejik hedefine yoğunlaşmak, devrimimiz için olmazsa olmaz olan komünist partisinin ancak savaş içinde güçlendirilebileceği oldu. İleriye doğru atılan her adım, düşmanla girilen her çatışma, hesap sorucu her eylem, düşmana karşı kazanılan her zafer ya da yoldaşlarının kayıpla gelen acılar, Nubar yoldaş daha da güçlendirdi.

Bu durumu metafor kullanarak yazdığı bir mektupta şöyle ifade etmişti. “Hayat insana kendini umursamamayı öğretiyor, çelişki ise biz bunu öğrenemeyince çıkıyor. Masadın bıçağa sürtmesi gibi bıçak keskinleşir, taş eksilir. Ama bıçak keskinleşirken aynı zamanda eksilir, kim bilir ki bunu... Önemli olan bıçağın

keskinliğidir. Çünkü çelikteki eksilmeye tahammül edilir...”

Nubar yoldaş, komünist bir önder olarak mücadeleci ruhu, birikimi ve kararlılığıyla, yoldaşlarını devrime kazandırdı. Özellikle genç yoldaşlar için Nubar yoldaşın mücadele yaşamı deneyimlerle doluydu. O deneyimlerini aktarmada, öğrenme ve öğretmede cömertti. Genç gerilla yoldaşlara özel olarak yoğunlaşır onlardaki potansiyeli açığa çıkarmak için önderlik yeteneklerini çok iyi kullanırdı.

ROSA SÖZLERLE DEĞİL PRATİĞİYLE KENDİNİ GÖSTERDİ

Nubar yoldaşın mücadele pratiğinde yetişen genç yoldaşlardan biri de Rosa'ydı... Rosa (Fadime Çakıl) tam da Nubar yoldaşın deyimiyle “parti için potansiyel taşıyan” genç yoldaşlardandı. O da kendisi gibi 17 yaşında bu yolu yürümeye başlamıştı. 17 yaşında gerillaya katıldığı halde Rosa'ya sorsanız geç bile kalmıştı! Neden öyle düşündüğü sorulduğunda “İnsan burda (Dersim’de) düşmanı çok daha erken yaşlarda tanıyor. Eğer kendisine dayatılan yaşamı kabul etmek istemiyorsa bunun için savaşmak zorunda olduğunu da çok çabuk öğreniyor. Biz görmesek de düşman bize gösteriyor.” derdi. Bu doğru olsa da mesele savaşma cüretini gösterebilmektir. Rosa bu cüreti tereddütsüz ortaya koymuş, ilk fırsatta silahı eline alarak düşmana meydan okumuştur.

Rosa da öğrenmeyi, öğrendiklerini kitlelere öğretmeyi çok istiyordu. O da sorular sordu tıpkı Nubar gibi gördüğü, yaşadığı çelişkileri çözmek için. Bulduğu cevaplar onu yeni sorulara yönlendirdi. İdeolojik olarak derinleştikçe gerilla olarak daha da güçlendi. Belki çok fazla konuşmadı ama onu tanıyan herkes Rosa'nın pratiğinde konuşmaktan çok daha ötesini görürdü. Sözleriyle değil pratiğiyle kendini gösterenlerdendi Rosa. Zayıflığa tahammülü yoktu. Zayıf yanlarını göstermekten hep kaçındı. Kadının “zayıf” ya da “güçsüz” olarak görülmesini kabul etmez, bu anlayışı kırmak için bazen aşırıya kaçsa da gücünü aşan pratiklere girmeye çalışırdı. Gerilla yaşamına hızla adapte oldu. Savaş savaşıyla öğrendi. Gerillada verilen her görevi tereddütsüz yerine getirdi. Öncülük yaptı, Keşif yaptı, eylemlere katıldı, depo kazdı, halka propaganda yaptı, düşmanla çatıştı, yoldaşlarına

komutanlık yaptı...

Gerillada herkes en parlak yıldızla bakarak hayaller kurmuştur. Rosa'nın kendisine belirlediği kutup yıldızı da savaşta ölümsüzleşen yoldaşlarıydı. Birlikte ant içtiği, birlikte omuz omuza çarpıştığı, birlikte marşlar söyleyip ağız dolusu güldüğü yoldaşlarına layık olmaya çalıştı hep. Kış kampında bazı geceler yıldızlara bakarak onlar için “sessizce” türküler söylerdi. Her düşen yoldaştan bir parça kattı kendisine. Tetiğe her basışında onların parmaklarını da hissetti. Düşmanı ararken her dürbün atışında onların gözleriyle de baktı.

TİKKO Müzik Topluluğunda birlikte marşlar, türküler söyleyen yoldaşlarının kendisinden önce ölümsüzleşmesiyle grup üyesi olarak tek de kalsa onların sorumluluğunu da üstlenmeye çalışmıştı. “Ahmet yoldaş olsaydı şimdi her yoldaş için ayrı ayrı besteler yapardı, şimdi bu görev benim...” diyerek ölümsüzleşen yoldaşlar için beste yapmaya çalıştı. Birkaç deneme yaptı ama hiçbirini içine sinmedi. Yeleğinin cebinde sakladığı küçük defteri yarım kalan bestelerle doluydu...

Yılgınlığın, umutsuzluğun, karamsarlığın kol gezdiği süreçlerde Nubar ve Rosa yoldaşlar, İbrahim yoldaşın savaş içinde inşa ettiği Proletarya Partisinin savaş çizgisinde ısrarının temsilcilerindendi. İkisi de savaşma cüretini kuşanarak tereddütsüz karşıladı düşmanın bombalarını...

6-9 Eylül 2020 tarihlerinde faşist TC ordusunun Dersim’de Proletarya Partisine bağlı Halk Ordusuna yönelik başlattığı imha operasyonunda ölümsüzleşti Nubar ve Rosa yoldaşlar.

Nubar ve Rosa yoldaşların mücadeleye olan adanmışlığı ve savaş pratiği, özellikle genç devrimciler için ilham verici bir örnektir. Onlar, devrimin uzun ve zorlu bir yolculuk olduğunu kavrayarak her adımı bu bilinçle attılar. Bıraktıkları miras ise yalnızca savaş pratikleriyle değil, aynı zamanda düşünceleri, ideolojik derinlikleri, tartışmaları ve gelecek nesillere yönelttikleri sorularla yaşıyor ve devrimci mücadelenin uzun soluklu bir maraton olduğunu her fırsatta hatırlatıyor.

Nubar ve Rosa'nın Bir Yoldaşı

1 Mayıs Mahallesi 2 Eylül Kuruluş Festivali gerçekleştirildi

2 Eylül 1977’de barınma hakkına sahip çıktıkları için aralarında komünist ve devrimcilerin de olduğu 12 kişi devlet tarafından katledildi. Katledilenler her yıl 2 Eylül’de devrimci, ilerici kurumlar ve mahalle halkı tarafından anılıyor.

İstanbul’un Ataşehir ilçesine bağlı 1 Mayıs Mahallesi’nin kuruluşunun 47. yılı dolayısıyla düzenlenen festival kapsamında geleneksel festival yürüyüşünü gerçekleştirmek isteyen kitlenin yürüyüşüne polis izin vermedi.

Emek Pastanesi önünde toplanan kitle, polisler eşliğinde parça parça 30 Ağustos İlkokulu’na kadar yürüdü ve ardından açıklama yapıldı. Açıklama sonrası 30 Ağustos İlkokulu’na karanfiller bırakıldı.

Ataşehir Pir Sultan Abdal Kültür Derneği’nde (PSAKD) gerçekleştirilen festivalde aralarında Umut Yayımcılık’ın da olduğu yayınevleri ve siyasi kurumlar festival alanında stantlarını açtı.

2 Eylül Festivali’nin 2. günü panel ve konserlerle devam etti. “Güncel Siyasi Durum” başlığı altında KÖZ, SMF, Sabahat Tuncel ve İstanbul DEM Parti vekili Çiçek Otlı sunumlar gerçekleştirdi. Panelin ardından Grup

Vardiya, MKM Sanatçısı Hesen Sipan ve Cihan Çelik sahne aldı. Festivalin son gününde “1 Mayıs Mahallesi İmar ve Kentsel Dönüşümü (Rantsız Yerinde Dönüşüm)” başlığıyla forum yapıldı. Forumda Kentsel Dönüşüm Dayanışma Grubu’ndan Ceyhan Çılgın, Ataşehir Belediyesi Kentsel Dönüşüm Müdürü Ayşegül Ayas ve Fikirtepe Dayanışması’ndan Ali Rıza Karataş konuşma yaptı.

Forumda Ceyhan Çılgın’ın şu sözleri dikkat çekti: “Sizler buraları var ettiğiniz için buralar kıymetli. Ben 90’lı yıllarda buraya gelmişim o zaman buralara jandarma bakardı. Artık polis ablukasında. Sizin mücadeleci bir duruşunuz olduğu için polis ablukasında. Bugün sizin mahallenin nüfusu 26 bin. Ancak planladıkları konut sayısı 60 bin. 60 bin konut demek 150 bin insan demek. Eğer bu planı yaparlarsa burada her şeyin fiyatı değişecek. Bir arada durmazsanız buraları parça parça bölerler. O nedenle birlikte hareket etmekten başka çareniz yok” dedi.

Halk sanatçı Pınar Aydınlar, Gölgedekiler Müzik Grubu, Kadir Demir ve Domane Dersim türkü ve marşlarını seslendirdi. Konserlerin ardından 2 Eylül Festivali sona erdi.

"Binlerce, on binlerce şehit bizden önce halkın çıkarları için canlarını kahramanca verdiler. Onların bayrağını yukarılara kaldıralım, kanları ile çizilen yolda ilerleyelim"
Mao Zedung

KAVGADA ÖLÜMSÜZLEŞENLER

Cemil Oka (Parti Üyesi): Militanlığın, kararlılığın ve cesaretin sembolü olan Cemil Oka 1954 yılında Eskişehir'de doğdu. Oka, 27 Ağustos 1977 tarihinde yaralı olarak devlet güçleriyle girdiği silahlı çatışmada ölümsüzleşti. Elazığ, Malatya, Bingöl, Dersim ve Muş illerinde sıkıyönetim komutanlığı yapan faşist Korgeneral Nazif Oka'nın oğlu olan Cemil Oka, böyle bir ailede doğmuş olmasına rağmen safını halktan, devrimden yana belirledi. Genç yaşta Proletarya Partisine sempati duymaya başladığında önce ailesine karşı tavır koydu ve inandığı dava uğruna evi terk ederek mücadeleye atıldı. Kısa sürede öne çıkarak askeri konulardaki yeteneklerini birçok askeri eylemde gösterdi. Orhan Bakır'ın Buca Hapishanesinden kaçırılma eylemi, halk düşmanlarının cezalandırılması, kamulaştırma eylemleri ve askeri birçok eylemde görev aldı, yönetti.

Sırma Boyoğlu (Parti Militanı): 1958 yılında Erzincan'ın Refahiye ilçesinde doğdu. Ekonomik nedenlerden ailece İstanbul'a göç ederek yoksul emekçilerin yerleştiği bir semt olan Tuzla Yayla Mahallesi'ne yerleştiler. 07 Eylül 1978'de Tuzla'da bildiri dağıtan kalabalık bir faşist gruba aralarında Boyoğlu'nun da olduğu devrimci demokrat güçler tarafından müdahale edildi. Müdahaleye karşı hazırlıklı olan faşistler silahlarıyla karşılık verdiler. Faşistler tarafından vurulan Boyoğlu ölümsüzleşti.

Yusuf Kaygusuz (Parti Militanı): Erzincan doğumlu olan Yusuf Kaygusuz Almanya'ya göç etti. Kaygusuz, Bremer Häfen'de gemilerde çalıştı. Yaşadığı bütün bu sömürü ve haksızlıklar onun kendiliğinden bilincinin gelişmesine neden oldu. Böylesi bir süreçte Proletarya Partisiyle tanıştı. ATİF üyesi olarak Heilbronn çevresinde Türkiyeli İşçi Kültür Derneği faaliyetlerine katıldı. Türkiye'den Almanya'ya dönerken geçirdiği trafik kazasında yaşamını yitirdi.

Munzur Geçgel (Parti Militanı): Proletarya Partisi üyesi olan abisi Ali Geçgel'in cenazesini alıp memleketine götürmek üzere İzmir'e giden Munzur

Geçgel gözaltına alındı. Munzur Geçgel, üstüne atılmak istenen suçlamaların hiçbirini kabul etmedi. Onun bu direngenliğini sindiremeyen işkenceciler kendisini 9-10 Eylül 1980'de işkencede katletti.

Halil İbrahim Kater (Parti Aday Üyesi): Diyarbakır'da doğan Halil İbrahim Kater, maddi sıkıntılardan dolayı yokluklar içinde büyüdü. Daha çocuk sayılabilecek yaşta Proletarya Partisi ile tanıştı. Sürekli kendini geliştiren ve yenileyen Kater, İzmir'de Orhan Bakır'ın hapishane neden kaçırılması eyleminde de görev aldı. Bu eylemden sonra aranır duruma düşünce Kürt illerinde faaliyet yürütmeye başladı. Halkla çok sıcak ilişkiler kuran Kater en son Siverek ve yöresinde faaliyet yürütüyordu. Bu yöredeki gerilla birimi içinde yer alıyordu. Kater, Siverek'te bir ev toplantısında Ekim 1980'de dikkatsizlik sonucu meydana gelen kaza kurşunuyla ölümsüzleşti.

Pir Hasan Kulaç (Parti Üyesi): Dersim'in Yazören köyünden olan Pir Hasan Kulaç, ailesinin ekonomik durumundan dolayı okuluna devam edememiş İstanbul'a göç ederek burada işçilik yapmaya başlamıştı. İşçilik yaptığı sıralarda Proletarya Partisinin düşünceleriyle tanıştı. Artık patronların hedefi haline gelerek aranmaya başladığında gerillaya katıldı. 1981'in Eylül ayında 20.000'i aşkın askeri gücünü döken TC, Dersim'i dört bir yandan kuşattı. Takvimler 5 Eylül 1981'i gösteriyordu. Bu saldırılar sonucu Ovacık Mercanlar Mevkii'nde kendi köylerine yakın bir ormanda bulunan Pir Hasan Kulaç ve yanındaki yoldaşlarının kaldıkları yer TC askerleri tarafından çembere alındı. Yüzlerce askerle birlikte helikopterlerin de kullanıldığı çatışma sonucunda Pir Hasan Kulaç ölümsüzleşirken diğer gerillalar ise tutsak düştü.

Zühre Dersim (Parti Militanı): Zühre Dersim, 14 Eylül 1988 yılında yakalandığı kanser hastalığı nedeniyle İsveç'te hayatını kaybetti.

Ahmet Şahin (Komsomol Üyesi): 1965 yılında Elbistan'da doğan Ahmet Şahin, 9 Eylül 1989'da ölümsüzleştiğinde Komsomol'un ilk şehidi olarak tarihteki yerini aldı.

Ankara'da tıp öğrenimi gördüğü dönemde Proletarya Partisinin düşünceleri ile tanıştı. Şahin, genç yaşına rağmen özgüveni ve atılganlığı ile ön plana çıkarak Ankara'da Komsomol'un inşaa görevini üstlenmişti. Alçakgönüllülüğü, sevecen, ileriye görebilen, eleştirmekten ve eleştirilmekten korkmayan yapısıyla, gençliğin önderlerinden biri olmuştu. Gerilla mücadelesinde yorulmak bilmez ısrarı ile ve iki çizgi mücadelesini her koşulda yılmadan savunması ile öne çıkan Şahin, daha sonra Proletarya Partisi tarafından Diyarbakır'da görevlendirildi. Bölgede çeşitli askeri eylemlere imzasını attı. Şahin, 9 Eylül 1989'da Mersin-Osmaniye'deki polis karakolu baskınında şehit düştü.

Bektaş Daşgöl (Parti Militanı): 1 Haziran 1945'te Sivas'ın Kangal ilçesinde doğan Bektaş Daşgöl, Almanya'ya işçi olarak gitti. Berlin'de Proletarya Partisi ile tanışır. Uzun yıllar Parti taraftarı olarak mücadele yürüttü. ATİF Türkiyeli İşçiler Derneği'nde aktif olarak çalıştı, Dernek Yönetim Kurulu Başkanlığı yapar. Yakalandığı karaciğer hastalığından kurtulamayarak 16 Eylül 1994 yılında yaşamını yitirdi.

Sinan Günel (Parti Militanı): 1979 yılında Tokat'ın Almus ilçesine bağlı Dadukta köyünde doğdu. Yoksulluğu yaşayan ve devrimciliği tanıyan, bilen bir çevrede büyüdü. 1998 yılının sonbaharında tutsak düştü. Dışarı çıktığında bu sefer 1997'de Dumanlı'da şehit düşen akrabası Bahattin Günel'in yerini doldurmanın yükü vardı omuzlarında. 1999 yılının ilkbaharında gerillaya katıldı. O artık dağların Halo'suydu. 2 yılı aşkın gerilla yaşamında çok şey yaşadı ve çok şey öğrendi. 6 Eylül 2001 gecesi yoldaşlarıyla birlikte pusuya düştü. Hiç tereddüt etmeden TC askerlerine silahıyla yanıt verdi. Aynı çatışmada ölümsüzleşti.

Erol Volkan İldem (Parti MK Üyesi): "Nubar" olarak bilinen Erol Volkan İldem 29 Eylül 1982'de İstanbul'da doğdu. Lise yıllarında ise Komsomol içinde örgütlü faaliyete başladı. Faaliyetlerde kavrışı, militanlığı ile hızla öne çıktı. Örgütlü faaliyete başlamasından kısa süre sonra 2000'lerin sonunda Komsomol üyesi oldu. 2001 Nisan'ında Komsomola yönelik bir operasyonda tutuklandı. İşkence tezgâhlarında işkencecisine saldıran bu irade henüz 19 yaşındayken önderleşmeye devam ediyordu. Hapishanede Ölüm Orucu

Direnişinin bir parçası olarak 248 gün ölüm orucunu sürdürdü. Tahliyesinin ardından Komsomol tarafından hızla illegal faaliyete çekildi. Bu aynı zamanda İldem'in Komsomolun Merkez Komitesine atandığı süreçti. 2004 yılında Proletarya Partisi üyesi oldu. Yıl 2006'yı gösterirken tekrar tutuklandı, 2009 yılında tahliye edildi. Partinin gerilla alanına konumlandırma çağrısına olumlu yanıt vererek gerillaya katıldı. Beşler'in şehit düşmesiyle birlikte DPK'nin Sekreter Yardımcısı ve alanın fiili sorumluluğunu üstlendi. 2012 yılında Merkez Komite Yedek Üyeliğine atandı. Nüktedan kişiliği ile gerillanın hem neşe kaynağı hem moral deposu hem de büyük bir ideolojik-politik bağ ile bağlandığı önderliğiydi.

2015'te Proletarya Partisinde boy veren hizbe karşı başından itibaren tereddütsüz bir duruş sergiledi. 2015-2016 yılında Proletarya Partisi Merkez Komitesi'nin yeniden şekillendirilmesi tartışmasında Parti iradesi ile Merkez Komitesi'ne getirildi. Komünist önder Erol Volkan İldem 6-9 Eylül 2020 tarihleri arasında Dersim Ovacık'a bağlı Büyükköy kırsalında TC'nin tüm savaş araçlarını kullandığı operasyon sırasındaki bombalamalarda, yoldaşı Fadime Çakıl ile birlikte ölümsüzleşti.

Fadime Çakıl (Parti İleri Militanı): Mart 1996'da Dersim'in Mazgirt ilçesine bağlı Alhan köyünde doğdu. Çocukluğu gerillalarla iç içe geçtiği için devrimcilere özellikle de Proletarya Partisine sempatisi güçlüydü. 2012 yılında Dersim Atatürk Anadolu Lisesi'nde okurken Komsomolun lise faaliyetinde örgütlen-di. Kısa zamanda öne çıkarak faaliyetin öncülerinden oldu. Beşler'den sonra boşalan mevzileri doldurma isteği, onu 2013 Ağustos ayında gerillayla buluşturdu. Halk Ordusunun o dönemdeki en genç üyesi olarak gerilla yaşamına hızla uyum sağladı. Devrimci kadın önderlerden Rosa Lüksemburg'un adını taşımak istediğini söyleyerek gerillanın Rosa'sı oldu. Özellikle askeri konularda yetenekli olan ve birçok askeri pratikte görev alan Çakıl, verilen her görevi layıkıyla yerine getirdi. Kendi deyimiyle "partiye layık bir gerilla" olabilmek için elinden geleni yaptı. Rosa ayrıca TİKKO Müzik Topluluğu'nun kurucularından ve bileşenlerinden biriydi. Proletarya Partisinin Kadın Komitesi'ne atandı. Fadime Çakıl 6-9 Eylül tarihleri arasında Ovacık Büyükköy kırsalında Erol Volkan İldem ile birlikte ölümsüzleşti.

ÇOCUKLAR İNSANDIR-II KARŞINDA ÇOCUK VAR!

Kötü muamele, yalan, sınırlara müdahale, saygısızlık, şiddet hatta istismar durumunda ciddiye alınmak için kullanılan “karşında çocuk yok” tabiri bizim için ne anlama geliyor? Bu söylem şu soruyu beraberinde getirir: Kötü muamele, sınır ihlali, saygısızlık, yalan ve hatta istismar karşımızdaki çocuk ise meşru mu? Geçtiğimiz yazıda da vurguladığımız gibi, yine toplumsal yaşam içerisinde “çocuk” küçümseniyor, basit görülüyor; ciddiye alınmamasında bir beis görülmediğine vurgu yapıyor. Biz de bu yazıda diyoruz ki: karşımızda çocuk, onlara karşı sahiplenilecek sorumluluklarımız var!

“Karşımızda çocuk var, onlara karşı sorumluluklarımız var” derken bu sorumlulukları ortaya çıkarmak için çocukların gündemlerini doğru tespit etmemiz önemli. Okullar açılıyor, çocuklar yaz “tatillerinden” okullara dönüyor. Peki tatilde neler yaptıklarını, hangi oyunları oynadıklarını, nerelere gittiklerini konuşmalarını beklediğimiz çocukların gündeminde esasında neler var?

Biliyoruz ki çocukların gündeminde enflasyon ve yoksulluk var. Çocukların gündeminde iş cinayetleri var. Çocukların gündeminde devletin faşist pratikleri var. Çocuklar marketteki dondurmanın, okul üniformaların, ayakkabıların, çantaların, kırtasiye ürünlerinin fiyatlarındaki artıştan; sıra arkadaşlarının yazın çalıştırılırken yaralanmasından, katledilmesinden bahsediyor. Çocuklar anadilde eğitim alamadığı için şiddet gördüğünden, belki de tatilde herhangi bir düğünde halay çektiği için tutuklanan bir yakınından bahsediyor. Çocuklar, yaz tatilinden sonra yanlarına dönemeyen ve haber alamadıkları sıra arkadaşlarından bahsediyor. Bu gerçeğin çarpıcılığı ile onlara “Sen bu çocuk aklınla bunları mı düşünüyorsun, bunları nereden biliyorsun?” deme gafletinde bulunanlara yanıtları belli: “Markete gidiyorum görüyorum, NAZO

100 liraya çıkmış, eskiden 10 liraydı. Yetti artık! Çocuk kıyafetleri de çok pahalı olmuş. Bıktım!”

Bu tablo ve herhangi bir çocukla edeceğimiz sohbet ortaya koyuyor ki çocukları sistemin bize dayattığı pasif, anlayışı gelişmemiş ve politik olanı kavrayamayacak varlıklar biçiminde ele alma yaklaşımının temeli oldukça zayıf ve yanıltıcı.

Bunlar tatil dönüşü okul sıralarında konuşulanlar, ancak veriler gösteriyor ki her yaz tatili sonunda 10 çocuktan 3’ü okula geri dönmüyor; bunun en temel nedeni ise **yoksulluk**. Veriler ve deneyimler açık biçimde gösteriyor ki işçi ve emekçi ailelerin mevcut çalışma ve ücret koşulları, her iki ebeveynin birlikte çalışmaları halinde dahi yoksulluk sınırının altında kalacak düzeyde. Bu durum ise beraberinde çocukların da aileleriyle birlikte çalışmalarını gerektiriyor, hatta ailenin geçimini çocuğun işçiliğine bağlıyor. Bununla birlikte, ortalama bir kıyafet takımının yaklaşık bin 500 lira, 1 okul çantasının 400 lira, bir çocuk için hazırlanan beslenme çantasının maliyetinin günlük 100 lira, kantinde kaşarlı tostun 50 lira, okula yeni kayıt yaptıran çocuklardan usulsüzce istenen top kâğıtların tanesinin 100 lira olduğunu düşündüğümüzde her geçen dönem artmakta olan okul terk oranları o denli şaşırtıcı değil.

Çocukların yalnızca kanını, etini değil, sinirini, beynini de israf eden devletin bir parçası, yedek gücü haline getiren kapitalist-emperyalist sistem, çocukları okullardan kopararak tarlalarda, fabrikalarda, sokaklarda çalışmaya zorluyor. TC özelinde ise kâr oranı kısa vadede düşük olan meslek okulları, eleman yetiştirmek, masrafını üstlenmek üzere egemenlerin imdadına yetişiyor. Çocuklar, adı okul olan bu kurumlarda staj, MESEM uygulamaları adı altında egemenlerin hizmetine sunuluyor. İş

birlikçi kapitalist üretimin sürekliliğini çocukların geleceği ile garantine altına alan Koç’un 2006 yılında MEB ile birlikte başlattığı “Meslek Lisesi, Memleket Meselesi” projesi boşuna değil. MEB verilerine göre Türkiye’de 293 meslek lisesi, bir milyon 848 bin 236 öğrenci yani “çocuk işçi” vardır; MESEM programına kayıtlı 1,5 milyon öğrenciden 300 bine yakını 18 yaşın altında! Ve elbette biliyoruz ki bu veriler dışında kayıt dışı çalıştırılan yüz binlerce çocuk ve göçmen çocuk var. TC devleti, çocuk işçilerin sayısını yükseltmek için eğitim modelinde dahi değişimlere gitti. 4+4+4 eğitim modeli, MEB onaylı mesleki ve teknik eğitim politika belgesi, kurduğu zanaat atölyeleri, pansiyonlu meslek ve teknik ortaöğretim kurumları ile çocuklar eğitim dışına itildi. Okula gitmeyen yani çocuk işçi sayısı her geçen sene artmaya devam ediyor!

İtiraz etme ve söz hakkı tanınmayan çocuk, çalıştırıldığı alanlarda işçiler arasında da araçlaştırılıyor. Baca temizlemede alet kullanılmaz; onlar alet haline geliyor, ellerinin küçük ve kıvrak olması nedeniyle hasatta ürünlerin zarar görmemesi kaygısı ile çilek tarlalarında yoğunluklu olarak onlar çalıştırılıyor, oldukça meşakkatli olan ipek üretiminde ucuz ve kolay disipline edilecek iş gücü olarak değerlendirildiğinden, özellikle kız çocukları çalıştırılıyor. TC ise bu durumu iş kanunu ile dahi meşrulaştırarak çocuk işçileri “genç çalışanlar” olarak tanımlıyor.

BU DÜZENİ ÖRGÜTLÜ MÜCADELEMİZ İLE YIKACAĞIZ!

Çocukların erken yaşlarda çalıştırılması ve en temel ihtiyaçlarının dahi karşılanamıyor olması, dolayısıyla akranlarının yaşantısının dışına itilmesi ve yoksunluk halleri fiziksel ve psikolojik gelişimini sekteye uğrattırıyor. Kapitalist-emperyalist sistem için sömürüye en açık ve en savunmasız toplam olan

çocukların işçiliği, bu sistemin ortadan kaldırılması ile son bulacaktır. Ancak günün getirdiği acil görevleri tanımlamak gerekiyor. Bu alanda yürütülen çalışmalara baktığımız zaman çocukları “kurtarmaya” giden ünlüler, deprem sonrası kurtarılan çocuklara uzattıkları çikolataları kaydettiği görüntüler ile insanlık onuruna aykırı biçimde kendi reklamını yapanlar, sadaka dağıtan tarikatlar, yoksullara kırtasiye malzemesi taşıyan gönüllüler, komprador kapitalizmin aygıtı şirketler tarafından desteklenen insani yardım kuruluşları karşımıza çıkıyor. Biz biliyoruz ki bu mesele, liberal aktivizme bırakılamaz.

Tüketimcilik, hayırseverlik ve kişiselleştirilmiş kaygılara dayanan bu aktivizm, temsilin kusurlu bir biçimiyle, öncül sebeplerden kopuk bir şekilde çelişkileri duygusallaştırarak sistematik olarak zayıflatıyor. Biliyoruz ki bu alanlar, sorumluyu ve faili işaret etmeyen, yardımlarının “siyaset üstü” olduğu iddiası ile sistemin yarattığı yangına kovayla su taşıyarak suçluyu görünmezleştirme gayesinde olanlara bırakılamaz.

Yeniden vurgulamamız gerekir ki bu mücadelenin örülmesinde sıklıkla hatırlamamız gereken, Yaşar Kemal’in en yalın biçimiyle ifade ettiği gerçekliktir: Çocuklar insandır. Okulda, sokakta, tarlada, fabrikada, evde maruz kaldıkları şiddeti, ihmali, istismarı en gerçek haliyle ve bu anlamıyla doğru tarif edebilecek olanlar yalnızca onlar. Bu şiddet biçimlerinin ne anlama geldiğini bilince çıkarabilecek olanlar ise biz komünistleriz. Onları dinlemeli, gündemlerini sormalı, tartışmalı, konuşmalı ve bu durumu en yalın biçimi ile teşhir etmeye devam etmeliyiz. Bu sömürü düzenini örgütlü mücadelemiz ile yıkacak olan biziz!

devam edecek...

YENİ DEMOKRASİ
MÜCADELESİNİN GÜR SESİ!
OKU OKUT!

 [yenidemokrasi1](#)

 [ydemokrasi11](#)

 yenidemokrasigazetesi@gmail.com

 [yenidemokrasi](#)

 [yenidemokrasi34.net](#)

Özgür Gelecek İçin Yeni Demokrasi Gazetesi Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tuba Apaydın Yayın Türü: Yaygın Süreli

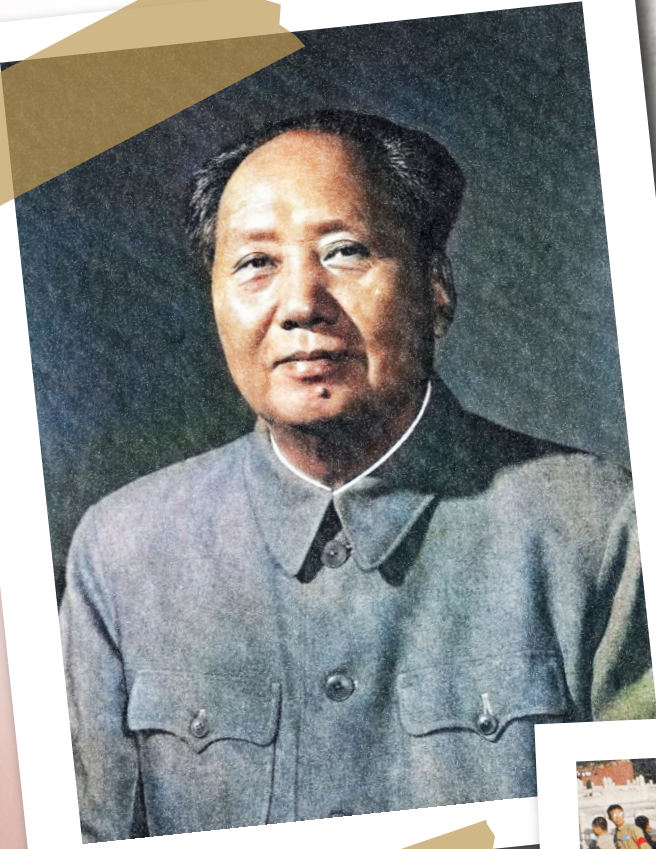
Yönetim Yeri: Kamer Hatun Mah. Al Hatun Sok. No:6 Daire:3 Beyoğlu/İstanbul İletişim: 0212 534 54 76- yenidemokrasigazetesi@gmail.com

Baskı: Alesta Ajans Basım Medya ve Bilgi Teknolojileri San. Tic. Ltd. Şti Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi B Blok, 1 Kat, No: 349 Zeytinburnu/İst-0212 501 21 20

9 Eylül 1976

BAŞKAN MAO'NUN
ÖLÜMSÜZLÜĞÜNÜN
48.YILINDA

**Yaşasın
Maoizm!**

Yeni Demokrasi
gazetesi